

MAGYAR LÁZ

T. „Otthon” Írók és Hírlapírók Köre
BUDAPEST
HUNGARIA VII., Erzsébet-körút 9—11.

Igazgató és főszerkesztő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.
Törv. lapjatszám:
Trib. Bihar III. Nr. ord. 11/11 Jun. 1938.

Főszerkesztés: dr Gyáriás Elemér

Benes lemondott a cseh köztársaság elnöki tisztségéről

A szomszédokkal való barátsági politika útját kívánta
szabaddá tenni. — Sirovy miniszterelnök bejelentése az
ország népének

Prágából jelentik: Mint az már a müncheni megegyezés óta minden percben várható volt, Benes elnök szerdán benyújtotta lemondását. Az elnök lemondását Sirovy miniszterelnök jelentette be az ország népének a rádió mikrofonja előtt.

— A legkínosabb feladatot teljesíttem, — mondotta — amikor bejelentem Önöknek, hogy Benes lemondott elnöki tisztségéről. Az elnök elhatározása fájdalmas mindnyájunknak és érzelmeinket nem is tudom szavakkal kifejezni.

Sirovy ezután felolvasta Benes lemondó levelét, mely így hangzott:

— A történelmi események alapján megváltoztatták államunk életének és fejlődésének feltételeit. Kötelességem volt megkérdezni önmagamtól, hogy mit kell tennem az új helyzetben. Engem egészen más helyzetben és más kö-

rülmények között választottak meg elnökké. Mindez annyira megváltozott, hogy ittmaradásom akadályos lehet annak a fejlődési folyamatnak, amelyhez államunknak alkalmazkodnia kell, hogy megteremtse a megnyugvást és jó viszonyba jusson szomszédaival. A Sirovy-kormány a rend, a nyugalom, a gazdasági és társadalmi ujjáépítés kormánya lesz. Hiszem, hogy sikerrel felel meg ennek a feladatnak. Ami engem illet, szükségesnek tartom, hogy levonjam az események következményeit és lemondjak hivatalomról.

Sirovy miniszterelnök, Benes levele felolvasása után kijelentette, hogy a kormány lojálisan végre akarja hajtani a müncheni határozatokat. Az új cseh kormány külpolitikai alapelvei világosak. Barátságos kapcsolatokat akar fenntartani az egész világgal, különösen szomszédaival.

Benes búcsúbeszéde a rádióon keresztül

Prágából jelentik: Benes, a lemondott köztársasági elnök, szerdán este a rádióban beszédet mondott. Utalt arra, hogy már a multheti döntés után le akart mondani, de elhatározását elhalasztotta addig, míg sikerül szilárdabb és állandó kormány megalakulását biztosítani. Rámutatott arra, hogy az európai egyensúly egész rendszere, melyet a háború után felépített, néhány év óta állandóan gyengült, az utolsó három évben pedig teljesen megváltozott. Csehszlovákia és barátai hátrányára. Az események az utolsó három évben szinte váratlan gyorsasággal következtek be.

— Mi elmentünk az engedmények legvégső határáig a nemzetiségi kérdésben, — mondotta Benes, — de a külpolitikai és az egész európai helyzet alakulása következtében a dolgok súlyos nemzetközi viszályá fejlődtek ki, amelyben biztosítani kellett nagyobb veszedelemtől határainkat. Azok az áldozatok, amelyeket tőlünk követeltek, aránytalanok és nem igazsá-

gosak. Meggyőződéses demokrata vagyok és azt hiszem, hogy helyesen cselekszem, ha lemondok. Meg kell nyitni az utat, hogy a cseh állam és nép nyugodtan fejlődhesse az új viszonyokhoz. Ez nem azt jelenti, hogy lemondunk régi barátainkról, de igyekezzünk új barátokat szerezni. A cseheknek nemzeti államuk lesz, mely nagy, új egyéni tevékenységet fog kifejteni és szilárd erkölcsi alappal fog rendelkezni, mely nem volt meg eddig. Országunk nem lesz a legkisebb, s leggyengébb egy olyan néppel, melynek kultúrája megállja helyét a világ nagyobb népeinek kultúrájával szemben. Mindennek előtt meg kell egyeznünk a szlovákokkal is, mert ők veszélyben vannak. Ma nem erről, vagy arról az engedményről van szó, ahol kell, kölcsönösen mindenütt engednünk kell.

Benes végül egységre és bátorságra intette a cseh népet.

Előkészületek az új elnökválasztásra Négy elnökjelöltet emlegetnek. — Hodzsa is az elnökjelöltek között

Benes Eduardot 1935. december 18-án választották meg köztársasági elnökké 7 évre. Az alkotmány értelmében a köztársasági elnök lemondása esetén két héten belül egybe kell hívni a nemzetgyűlést, vagyis a képviselőházat és szenátust, az új elnök megválasztására. Időközben az elnök teendőit a minisztertanács, vagy annak megbízásából a miniszterelnök gyako-

korolja. Az elnökválasztás színhelye a Hradcsin. Az első és második választási menetben a szavazatok háromötöde szükséges, a harmadik menetben elég az egyszerű többség. A Hradcsinról szerdán este bevonták az elnöki zászlót és a Kolorat-palotára húzták föl, ahol a miniszterelnökség székhelye van.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

A második próba

(S. I.) — „Egy pillanatig sem tagadjuk, hogy a csehországi belső zavargásokat kívülről táplálták. El kell azonban ismernünk azt is, hogy a náci manőverek hatástalanok maradtak volna, ha a szudéták a hitleri diktatúrát nem helyezik fölébe Benes úr demokráciájának...” — írja a nagy párizsi hetilap, a *Can-dide*. Mi pedig megragadjuk az alkalmat, hogy éppen francia bizonyosságtételből vonjuk le a szudéta esetnek nagy elvi tanulságait.

Ennek a szudéta esetnek ugyanis elvi tanulságai is vannak, melyek legalább oly fontosak és általánosak, mint politikai követke-zései.

Arra az u. n. ideológiai harcra gondolunk, mely tizenöt év óta — az olasz fassio megszületésének pillanatától kezdve, — vad dühvel folyik, a spanyol polgárháborúban már össze is mérte fegyvereit és azzal fenyegette Európát, hogy két halálos gyűlölettel szembenező ellenséges táborra ossza és újabb világháborúba sodorja.

A müncheni találkozó ennek a végzetes sodródásnak megállást parancsolt. A jövő mutatja majd meg, hogy ez a megállás hosszabb-rövidebb szünetet jelent-e csak, hirtelen megtorpanást csupán, avagy pedig teljes fordulatot. Mélyreható fordulatot az európai gondolkodásban, mely belenyugszik abba, hogy a politikai életben — Nagy Frigyes szavai szerint — „minden nép a maga módja szerint akar üdvözülni” és nem hiszi többé azt, hogy a nyugati életformák jelentik a társadalmi és politikai boldogságnak és megelégedettségnek egyetlen útját.

Ebben a jegyben folyt az a vad ideológiai harc, melyről most szólnunk. Meglehetősen egyoldaluan folyt: az egyik fél szüntelenül támadott, a másik védekezett s olykor ellentámadásokba ment át. Az egyik fél nem szűnik meg hirdetni, hogy az ő tanítása a felsőbbrendű, az jelenti a haladást, az emberi társas együttélés csúcspontját, a másik pedig válaszul a támadók rendszerének nagy gyöngeségét szembeállítja a maga nagy népi százezreivel és eredményeivel.

A felszínen azért folyik az elvi harc, hogy melyik az igazi demokrácia: az-e, amelyik a demokratikus formák betartásával kapja a hatalmat, de lehetővé teszi, hogy azzal vékony, de gazdaságilag erős rétegek önzően visszaéljenek, vagy a másik, mely azért követel teljes hatalmat, hogy azt a nép minél jobb boldogulása érdekében használja?

Ez azonban csak a felszín, a megjelenés formája. Az igazi különbség mélyebben fekszik: az egyik nemzetek szerint látja és akarja az emberiség fejlődésének útját, vagyis azon az úton akar tovább haladni, melyen az ember művelődésének mai fokára Isten akarata szerint eljutott; a másik a XX. század emberének végtelenbe nőtt önhittségével szembeeségül a természet törvényeivel és a maga véges emberi tudományára új társadalmi világrendet akar felépíteni, melyben a vallásos hit mellé a nemzeti gondolatot is sutba akarja dobni.

E tétel igazságának már eddig is volt egy nagy próbája, mely döntő erővel bizonyított: a két tábor magatartása a bolsevista diktatúrákkal szemben. Míg az első tábor, melynek élén

az új olasz és német államtanács áll, a legmérebben elutasítja a bolsevista diktatúrát annak ellenére, hogy az is — diktatura, addig a másik tele van mély rokonszenvvel az orosz rendszer irányában, annak ellenére, hogy magát demokráciának vallja, Moszkváról pedig jól tudja, hogy — diktatura, még pedig a legkiadósabb fajtaból való.

A szudéta eset most új próbával szolgál, mely az ellenkező oldalról bizonyít: ez a nép, mely túlnyomó többségében ipari munkásokból, még pedig igazi proletárokból áll, a legnagyobb áldozatoktól sem riadt vissza azért, hogy a csehszlovák demokráciából, melyet éppen nyugati barátai a legpéldásabbnak tartottak, a hitleri diktatura uraima alá kerülhessen, melyet ugyanazok a körök a világ legsötétebb és legszarnokibb rendszerének szoktak nevezni.

Nyilván azért, mert az nemzeti létét biztosítja, amit őszítőneinek sugallatára fontosabbnak érez minden egyébnél.

S az valóban fontosabb is a népek életében minden másnál. Nemzeti lét nélkül nincs egyéni boldogulás és nincs kultúra. De nincs vallásosság és Istenhit sincsen: Isten parancsainak csak együttesen, nemzeti kötelékben tud igazán eleget tenni az ember, anélkül gyenge a nagy isteni feladatok elvégzésére. A nemzet nem egyéb, mint a nagy család s van-e keresztényi, Isten akarata szerint való élet — család nélkül? Ugyanazok, kik tagadják és rombolják a nemzetet, nem kezdik-e meg ezt a nagy munkájukat a család feldúlásával, örök törvényeinek megtagadásával?

Ez nagy tanulság, melyet mélyesen meg kell szívlelni. Nagy törvény az, hogy a szülőre még akkor sem szabad kezet emelni, ha rossz hozzánk. A családnak az alaptörvénye ez s enélkül már régen nem volna. Ezért találjuk meg azt mindenütt, ahol emberi kultúrát látunk: a buddhista kinaiaknál épen úgy, mint az asztékok letűnt világában, vagy az antik civilizációban. Aki pedig a nemzetet ósdi életformának tartja és nemzeti kötelek nélkül akar élni: a szülőre emel kezet. Vannak, akik tudatosan teszik ezt, még többen azonban tudatlanul, mert a nyugati életből csak ezt az irányt látják, nem pedig azt, amelyet a konzervatív Chamberlain és a megértő Daladier oly bátran képviseltek Münchenben.

A honvágó

Iria: Horváth János

Mindenki úgy tudta, hogy urasági kocsis volt a Felvidéken Klepács Péter, mielőtt a faluba költözött. Csak törve beszélt a magyar szót, mégis pár év alatt olyan takaros házat épített a kunyhó helyébe, amit a sánta Kovácsól vett, hogy csak kevés hozzáfogható volt a községben. Amikor meg négy hold földet is vásárolt a határban s egy kis szőlőt a hegyoldalon, suttogni kezdtek az emberek, hogy valami titok lappang e mögött.

Annyit tudtak róla, hogy nagyon szereti a lovakat. Egy kicsit bolondnak is tartották, mert ez már nem rendes dolog, ahogy a két lovát kényeztette.

Szép két állat volt, annyi bizonyos s még csikó korukban kerültek Klepácsához. Igába nem fogta a világot sem s éppen csak annyit kocsi-kázott velük, hogy el ne veszítsék karcsu formájukat. Ragyogott a két fényesszőrű állat, mert szorgalmasan csutakolta őket s olyan abrakot rakott eléjük, hogy muzsikált, amikor ropogtatták.

Az istálló sem volt közönséges baromi szállás. Ha nem ismerték volna Klepács bogarát az emberek, lakószobának nézhette volna bárki fia. Friss zöld galyakból olyan üde ivet formált a bejárat fölé s a hűs istálló falaira, hogy paradicsomi liget olén sem találták volna magukat élvezetesebb nyugalomban a lovak.

Talán ő mag is jobban érezte itt magát, mint a saját lakásában. Minduntalan bebenézett hozzájuk, megveregette pompás testüket s

Egykori bajtársainak nyugvóhelye mellé temették Averescu tábornagyot

Az elhunyt királyi tanácsos koporsójára Mussolini nevében is koszorút helyeztek

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön folyt le Averescu marsall temetése pazar gyász pompával. Reggel 8 óra 30 perckor gyászistentiszteletet tartottak a Román Atheneumban a következők jelenlétében: Ófélége képviselője, a család tagjai, a törvényhozás két házának elnökei, Az Ország-ör szervezet parancsnoka, diplomáciai kar, volt miniszterek, polgári és katonai hatóságok képviselői.

A temetésen Vaitoianu királyi tanácsos és Argeseanu tábornok, hadügyminiszter mondottak beszédeket. A hadügyminiszter beszédének drámai fordulata volt, midőn ezt mondta: Átvette a komandót a marasesti halottak élén. A továbbiak során rámutatott arra, mely nagy vesztesége Románia első tábornagjának elvesztése ezekben az időkben, midőn az ország minden polgárának a trón köré kell tömörülnie.

A szertartás után hat ló által vont ágyutalpra tették a koporsót és Bucuresti összes harangjainak zúgása közben az északi pályaudvarra szállították. A Calea Victoriei és a Calea Grivitei uton gyászlepellet bevont zászlókat tűztek ki a házakra.

Az északi pályaudvarról halottas vonat indult, amely 10 óra 30 perckor a marasesti vasúti állomásra szállította a koporsót. Innen gépkocsin 13 óra 10 perckor a marasesti harcmezőn emelt kriptához vitték Averescu marsall koporsóját a volt katonái szomszédságában helyezték örök

nyugalomra. Csütörtökön, a temetés napján, a hivatalok és iskolák szünetet tartottak.

Averescu marsall végrendeletét két nappal a temetés után, szombaton bontják fel Bucurestiben.

A hadügyminiszterium cáfolja azt a hírt, hogy a nagy hadvezér özvegyét ugyancsak a marasesti mauzoleumban helyezik örök nyugalomra, mert — mondja a hivatalos közlemény — ez a mauzoleum kizárólag a volt marasesti harcosok nyugvóhelye.

Az olasz követség szerdán Mussolini nevében gyönyörű koszorút helyezett Averescu ravatalára. A lengyel hadügyminiszterium szerda este táviratilag fejezte ki részvétét a román kormányának. A temetésen a lengyel hadsereget egy tábornok képviselte.

Királyi helytartóságok veszik át a pénzügyminisztérium munkaköreinek egy részét

Bucuresti. Saját tud. A pénzügyminisztériumban szerdán értekezlet volt, amelyen a közigazgatási törvénynek a pénzügyi kormányzat szempontjából való alkalmazását tárgyalták meg. Az egyes királyi helytartóságok mellett minden tartományban pénzügyigazgatóságokat fognak létesíteni, amelyek átveszik a pénzügyminisztérium munka- és hatásköreinek egy részét. Ez volt a tegnapi megbeszélések egyik tárgya.

CORSO (volt Heyman) nagy filmek mozgójanak naptára

Mindennap:
DEANNA DURBIN és LEOPOLD STOKOVSKY világlágere
100 FERFI és 1 LEANY
Rendezte: KOSTERLITZ Producer JOE PASTERNAK
előadások mindennap 5, 7 és 1/210 órakor, szombaton és vasárnap d. u. 3 órakor és vasárnap délelőtt 11 órakor. Román Jurnal és Elclair Jurnal

Következő műsorunk: **Az Idei Francia filmgyártás gyémántfilmje** **Az éjjeli menedékhely** Gorki klasszikus regények filmváltozata

ki tudja, milyen bűvös szavakat suttogott a fülükbe, amikor karcsu nyakukat átölelve föléljük hajlott. Vasárnap pedig, amikor a fél falu a gazdaságban vitatta meg az időszerű kérdéseket, Klepács istállójából édes-bus harmonikaszó hangzott, de olyan, hogy megálltak előtte az emberek.

— Bolond ez a Klepács! — mondogatták fejcsóválva. — Disznek tartja az állatait! Tán még újságot is olvas nekik.

Híre ment Klepács lovainak s kínáltak is érte szép árat, de ő nem vált meg tőlük.

Egyszer aztán mégis odaadta őket. Nem tudott ellentállni egy kupec ajánlatának, aki két ezrest kínált értük. Nagy pénz két ezres! Sok mindenre telik belőle és Klepács belement a vásárba.

Ugy furta be magát a széna közé fent a padlason, hogy ne lássa, amikor elviszi a városi ember két szemefényét. A pénzt pedig olyan undorral vágta a szublitba, mintha a kezét égette volna.

Hosszu ideig a szemét is behunyta, amikor elhaladt az istálló mellett és két hétig szavát sem lehetett venni.

A harmadik héten, éppen azon törte a fejét, hogy két új csikóért megy a vásárba, amikor ismerős nyerítés ütötte meg a fülét. Nem is nyerítés volt az, kacagás, üdvözlő köszöntés, szíves ajdon Isten, amint mind diadalmasabban közeledett hozzá, míg végül beügetett portájára a Rigó és a Pille.

Ugy ment eléjük, mint két testvér üdvözlésére. Megveregette pofájukat, kutatóan nézett nagy nedves szemükbe és széles mosollyal nézte, hogy nyargalnak be az istállóba.

Csak azután került sor a kupec panaszára.

— Visszahozta a lovakat, mert nem boldogult velük! Két hét óta nem ettek meg egy villa szénát s egy maréknyi abrakot sem az átkozott dögök. Tenger pénzébe van már a két állat. Naponként járt hozzájuk az állatorvos, de a bajukra nem jött rá. Ezek meg csak álltak az istállóban, néha bánatosan nyeritettek, de nem zabáltak a herköpáternek sem, csak fogytak szem-melláthatjan. Nem akarta, hogy a szemé előtt forduljanak fel — visszahozta. Az orvos olyasmit találgatott, hogy honvágyuk van a kényes bestiaknak. Vegye vissza Klepács a lovakat!

Klepács Péter csak hűmögött, bólogatott, megvakarta a tarkóját is, mint aki nagy gondban van a dolgok ilyen fordulata miatt s tekintete ravasz fényt nyilazott az istálló felé.

— Visszavenné ő a lovakat örömet, de hát úgy áll a dolog, hogy ő is azért vált meg tőlük, mert pénzmagra volt szüksége. Hátszen ő sem akarja a más kárát... nem mondja, ha megalkudnának, de úgy áll a dolog, hogy az egyik ezres már elment, annak meg nem volt honvágya és nem jött vissza. A másikat szívesen odaadja a lovak ellenében, bár ő sem tudhatja, milyen titkos kórság fészkelte magát beléjük távollottuk alatt.

Erre az ajánlatra kipirult mérgében a városi ember. — Egy ezrest veszítsen az állatokon? Akkor inkább eladja vírstlinek. Gondolja meg Klepács, amíg nem késő, mert ebbe még a bíróságnak is lesz beleszólása.

Klepács Péter vonogatta a vállát, aggódó tekintete őszinte bánattól volt terhes, hogy nem segíthet másképp a dolgon, de kigartott amellelt, hogy nincs több pénze az ezresnél.

Ki is hozta nyomban, úgy, ahogy volt kötegebe kötve. Sok pénz az is s annyit nem adnak

— Tudósításunk folytatása az első oldalról —

Benes lemondása után négy elnökjelöltből bocsátanak. Legkomolyabb esélyei Nemes Antalnak, a prágai cseh egyetem 76 éves történelem tanárának vannak. Második jelöltként Be-

ran Rudolfot, a tanyai ispánból parasztdiktátorra lett szövetkezeti vezetőt emlegetik. Harmadik jelölt Sirovy tábornok, de sok esélye van Hodzsának a volt miniszterelnöknek is.

Berlinnel való kapcsolatok ujjaépítése

Francia felfogás szerint is Benes lemondása elősegíti a középeurópai helyzet tisztulását

Washingtonból jelentik: Az United Press jelentése szerint amerikai politikai körök úgy tudják, hogy Benes lemondása a cseh kormány kívánságára történt. A kormány úgy látta, Benes személye komoly akadálya annak a törekvésnek, hogy egészséges megalapozást adjanak a Berlinnel való politikai és gazdasági kapcsolatok ujjaérettetésére. Ezért az új cseh állam szempontjából legjobb megoldás volt Benes távoztása, mert az ő németellenes politikája kudarcot vallott.

Párizsból jelentik: Benes lemondása nem érte váratlanul a francia közvéleményt. Jól értesült körökben már szerdán délelőn híre járt Benes lemondási szándékának. A Temps délután már jelezte, hogy a cseh kormány szerdán este rádió-szózatban fogja ismertetni a helyzetet. A müncheni megegyezés óta Párizsban egyébként is számoltak ennek az eshetőségre a bekövetkezésével. Benes távoztását cseh-barát francia körökben sajnálják, más-

részt politikai körök hangoztatják, hogy Benes lemondása az események kikerülhetetlen következménye volt. Benes személye egy összemolott politikai rendszer és diplomáciai irányzat jelképe volt. Remélhető, hogy távoztása elő fogja mozdítani a középeurópai helyzet tisztulását és a Csehszlovákia felzárkózásával összefüggő kérdések gyors és kielégítő megoldást nyernek.

Benes lemondása nem történt német nyomásra

Berlinből jelentik: Az egyik angol hírezerő gálai iroda azt állította, hogy Benes lemondása Németország nyomására vezethető vissza. Eszerint Hitler megígérte volna, hogy a tárgyalások során nagylelkűbb lesz, ha változás áll be a cseh államfő személyében. Ezt a jelentést Berlinben alaptalan kitalálásnak mondják.

A magyar kormány két nappal elhalasztotta a cseh kormánnyal való tárgyalásokat

A római magyar követ megbeszéléseket folytatott az új cseh külügyminiszterrel

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: Illetékes helyen közlik, hogy tekintettel a cseh külügyminiszteri székben előállott változásra, valamint a cseh államfő lemondására, a magyar kormány — miután cseh részről néhány napi haladékot kértek, — hajlandóan nyilatkozott a két kormány közötti tárgyalások megkezdését két nappal elhalasztani.

Rómából jelentik: Villani Frigyes báró, quirináli magyar követ szerdán megbeszélést folytatott Ciano külügyminiszterrel. Később a római lengyel nagykövettel, majd Chval-

kovszky volt római cseh követtel, Csehszlovákia új külügyminiszterével tanácskozott.

Ugyancsak Rómából jelentik, hogy Mussolini Ciano külügyminiszter jelenlétében fogadta a búcsúzó Chvalkovszky cseh követet.

Szlovák sajtóhang a cseh központositást folytatott szlovák vezetők ellen

Pozsonyból jelentik: A Szlovák Pravda a következőket írja:

— Értesülésünk szerint a centralista vezér, Dérer és Hodzsa volt miniszterelnök Szlovákia akarnak jönni, hogy „szlovák politikát” folytassanak. Ha majd itt lesznek, a nemzet megkérdézi tőlük: miért szegényítették el a szlovák földet? Miért üldözték a szlovákokat és miért csalták meg a népet? Mit akarnak

sehol virstínek való lovakért. Röstelli a dolgot nagyon erősködött, — de ki tudja, nem ő fog-e ráfizetni az üzletre, ha a lovak tovább is bójtölnek majd.

A városi kupec végül is belenyugodott a szexszel eltávozott.

Erre az időre esett az első hold földnek tekkönyvezése Klepács nevére, amit azután Rigó és Pille fokozott honvágyának ébrentartása növelte a későbbi méretre.

Alig járhatott a kupec a másik soron, a lovak már jóízűen ropogtatták az eléjük rakott abrakot. Klepács nyomban megcsutakolta őket, belesugdosott a fülükbe, pompás almot vetett nekik, azután elővette a szájharmónikát s olyan édes nótát lehel ki belőle, hogy felnyerített gyönyörűségében a két megtért állat.

Pár nap alatt visszanyerték régi formájukat, de Klepács tovább is úgy bánt velük, mint ha csak vendégségben lettek volna nála.

Két hónap múlva ismét eladta őket és ősszel már másodszer kerültek vissza hozzá.

Tavasszal a Rigót is külön adta el s a Pillét is, hogy egymás után való vágyakozásuktól fokozott honvágyuk révén gyorsítsa a tőkegyűjtést.

Nyáron már nyugalmasan pipázott ujjonnan cserepezett házában tornácán, amikor egy drótostót tért be a portájára munkát keresve. Klepács megfogadta vele a beteg fazekakat s barátságosan elbeszélgetett honfitársával.

— Es nem meg van honvágyod? — érdeklődött a távozó drótos lelkiállapota iránt.

— Bozse moj! — sóhajtott Klepács. — Van, van, de lovacskáknak már ide van honvágyuk! — s ájtatos megnyugvással tárta ki karjait kis birodalma felé, mely fölött bodros báránnyelhek usztak az égen.

talánoképpen még itt? A német leszámol velük, mintahogyan számadásra vonja mind azokat, akik a szlovákok kivárijarását és Szlovenszko nyomorát előidézték. Számolni fog a barátokkal és árulókkal egyaránt.

Beregszászról is elköltöznek a csehek

Mátészalkáról jelentik: Beregszászon a hivatalokat és iskolákat kiürítették és a csehszlovák tisztviselők elköltöztek. A Masaryk-képeket elszállították. Mindössze néhány csendőr maradt ott a rend fenntartására. A lakosság hazafias dalokat énekelve várja a magyar csapatok bevonulását.

A cseh események méltatása a román sajtóban

Gafencu volt külügyi alminiszter az új Csehszlovák gazdasági megsegítéséről

Bucuresti. Saját tud. Csehszlovákia új helyzete és Benes lemondása a bucaresti sajtóban is élénk visszhangot keltett. Gafencu volt külügyi alminiszter így ír lapjában a „Timpulban”:

Románia is hozzájárulhatna Csehszlovákia felsegítéséhez, közlekedési utjainak kiegészítésével, amit Romániának módjában volna megtenni azáltal, hogy Brailában és Galatiban szabad zónát adna Csehszlovákiának. Azt hisszük, hogy ez a gondolat támogatást találva Nyugaton. Ehhez a megsegítéshez természetesen szükség van arra, hogy az egyetlen közlekedési út, amely rutén területen áthaladva, összeköti Romániát a szlovák földdel, csehszlovák uralom alatt maradjon.

— Ime azonban — írja Gafencu — miatt a berlini bizottság nagy nehézségekkel küzd, Magyarország igényt támasztott többek között azon városok egyikére, amely a rutén korridoron hadat át és amelynek Magyarországhoz való csatlóása elvágna az öszekötötést Románia és Prága között. Sőt, ami még ennél is több, Lengyelország azon ígéréte ellenére, hogy most már barátságos viszonyt kezd Csehszlovákiával, úgy látszik, a lengyel közvélemény nyomást gyakorol arra, hogy Magyarországgal közös határa legyen.

Gafencu megállapítja még, hogy az ilyen megoldásokkal túlzott áldozatokat követelnek Csehszlovákiától, ami nem történhetik az igazi megbékélés szellemében.

Az „Universul” ezeket írja Benes csehszlovákiai köztársasági elnök lemondásával kapcsolatban:

Csehszlovákiát új helyzete kényszeríteni fogja, hogy jószomszédi viszonyt teremtsen a német birodalommal, az eddigi ellenállási politika helyett. Ha Csehszlovákia területét garantálni fogják a nagyhatalmak és esetleg a szomszéd államok is, akkor Csehszlovákiának le kell mondania eddigi nemzetközi kötelezettségeinek egész rendszeréről s miután ez a rendszer összeforrt Benes személyével s minthogy az ő személye ellen Csehszlovákia ellenfelei részéről rendkívüli ellenszenv nyilatkozik meg, Benes levonta a következtetést.

Hitler köszönetet mondott a német népnek, hogy a cseh kérdés miatti válságban pánikhangulat nélkül helytállott, s nem rohant félelemből való vásárlásokba, se a takarékpénztárakat nem ostromolta

Berlinből jelentik: A téli segélyakció megnyitása alkalmából Hitler birodalmi vezér és kancellár beszédet mondott. Beszédében rámutatott a német nép zárt egységéből fakadó erőre.

— Május 28-án — mondotta — nagy cél

SCHUTZ ANTAL

DOGMATIKA

A katolikus hitigazságok rendszere. Új, bővített kiadás, két kötetben. Fűzve 900 Lei és portó.

tűztem magam elé és megvalósításában csak azért tudtam hinni, mert bizonyos voltam benne, hogy az egész német nép mögöttem áll. E megszervezett, új közösség, a nemzeti szocialista népközösség nélkül nem lehetett volna megoldani ezt a nagy problémát. E nagy probléma megoldásában egy férfi volt segítségünkre, ki nagy barátként Németország mellé állott. Ez Mussolini! Köszönetet kell mondanunk a másik két államférfinek is, akik lehetővé tették, hogy a cseh probléma békésen megoldódjék. Különös köszönettel tartozom azonban a német népnek, mely zárt sorokban állt vezérei mögött. Nem volt ijedezés, nem voltak félelemből származó vásárlások és nem ostromolták meg a takarékpénztárakat. Ezért nem kellett egyetlen bankot és takarékpénztárt sem bezárni. Büszke vagyok az én német népemre. Európa súlyos válsága végetért és most boldogan, békében készülődhetünk a karácsonyi ünnepekre.

Pesszimista közicé

*

Ismerem őt és régen olvasom írásait az újságokban. Kifogástalan stíluserékkel megszerkesztett, fordulatos írásainak a sötét borítátság adta meg mindenkor alapötönusát. Riászó, komor írásművek voltak ezek, tele remegő aggodalommal Európa és az emberiség jövőjéért iránt... „Miesoda zuhanás” — írta gyökör, — „az emberiségnek és a kulturának miesoda szörnyű zuhanása játszódik le a szemünk előtt.” Aztán a „kortárshoz” apellált sűrűn és sürgető türelmellenséggel: „Ült a tizenkötödik óra” — írta ilyenkor — „kapaszkodj meg, ha tudsz, ha van még benned erő és bátorság ehhez a megveszekedett élethez...” Máskor még sötétebb színekben változta az emberiség és a világ sorsát és gyakran leszögezte, hogy: „Európa végszélyben forog és vesztébe rohan az egész világ.” Írásait mindenkor belső hev és szenvedélyesség fűtötte. De megnyilatkozott bennük valami ünnepélyes hanghordozás, valami „fenséges” mellékönye is. Írásai éppen ezért hatásosak voltak és lenyűgöztek, magukkal ragadták a begyulladt „kortársakat.” Sokszor alkalmam volt megfigyelni a klubban, vagy a kávéházakban, hogy a jámbor és ártatlan polgár milyen szorongással, milyen lélegzétviszafojtva olvasta ezeket az írásokat; arca kipirult halántékán kidagadtak az erek, kinosan feszengett a széken — de olvasta őket valami beteges, jóléti önkínzással. Olvasás közben még a cukrot is elfelejtette beletenni a kávéjába. Hiszen ugyanis mindegy és egy kis keserűséggel több vagy kevesebb, már igazán nem számít... Mert itt van kérem! Itt áll az újságban kinyomatva, hogy alig egy-két nap, egy-két óra és fejjel rohanunk a katasztrófába. A Pesszimista Közicé írta. Ő, aki egyedül képes lemérni az események jelentőségét, a helyzet súlyát és komolyságát. Ő, aki legjobban lelkén viseli Európa és az egész világ sorsát, aki nap mint nap feltűnést keltő cikkeiben számol be a világ helyzetéről s aki nap mint nap óva inti az emberiséget, hogy ne rohanjon fejjel saját vesztébe...

A „kortárs” továbbá adta az újságot s szinte transzban és átszellemült arccal az olvasottak szuggesztív hatása alati odabökött ujjával a pesszimista közicé cikkére és azt mondta jelentős hangszólyal: „Ezt olvassa el!” — Aztán kis idő múlva: „Na, mit szól hozzá?” — A hatás ugyanaz volt. A cikk olyan agyafűrt találatkonysággal, olyan ideális rémítással idézte fel a közeledő katasztrófa árnyékát, egy „totális háború” kilátásait, hogy ember lett légyen a talpán, akinek nem szorult tőle össze a torla...

Ezzel szemben a Pesszimista Közicé rendszerint ott ült egy kényelmes klubfotelben és derűsen, nagy lelkényugalommal szivarozott, vagy csévegett. Kiegyensúlyozott, nyugodt és jókedvű volt, mert ilyenkor már túl volt a másnapi cikk megírásán, amelyben — nem tudom hányadszor — ismét halálra rémítette a „kortársat”. A kortársat, aki meglazult idegeivel, valami beteges mazochizmustól hajtva, falta, habzsolta ezeket az írásokat és közben nem vette észre, hogy esztendőik múlnak el és a bejósolt katasztrófák makacsul és következetesen elmaradnak.

Ha a katasztrófák elmaradtak, az nem volt baj, de a Pesszimista Közicé cikkei nem maradháltak el, mert az olvasó megkívánta, hogy ernyedé idegzetét mindennap felizgassák egy totális háború borzalmaival s egyéb szörnyűségek jóslgatásával. A kiadó pedig igen jól tudta ezt és jól megfizette a Pesszimista Közicé írásait, mert ebben ő volt a legzseniálisabb. A Pesszimista Közicé ezért szivarozott derűs nyugalommal a klubfotelben, ezért sugárzott arcáról a megelégedeltség. Gondtalanul és nyugodtan élt abból, hogy másokat halálra rémített és annál derűsebb volt, minél keserűbbek, minél komorabbak voltak az írásai. Ő maga azonban csak vicclapokat olvasott és szeretett nagyokat nevetni. Pesszimisztikus írásainak ellenére, ő volt a legnagyobb derűlátó s markába nevetett, ha azt látta,

hogy cikkeinek hatása alatt halálra rémülnek az emberek...

...Most azonban egészen megváltozott. Letört és szomorú ember lett belőle.

Akkor történt ez, amikor váratlanul, egyik napról a másikra megoldódott a nagy európai válság és felengedett a feszültség. Optimizmus, derűlátás töltötte el az emberek lelkét és ma már mindenki egy virágzó és gazdag békekorszak eljövetelet várja.

Mindenki hisz, mindenki remél és bizakodik.

Csak ő, a Pesszimista Közicé letört és szomorú és kilátástalanul néz jövője elé.

Rádöbbsent ugyanis, hogy elvesztette hitelt és írásai egyre veszedelmesebb mértékben

vesztik el erejüket és hatásukat; rádöbbsent, hogy nincs egy épkezláb ölete, nincs egy valamirevaló témája s egy elhasznált frazeológia zord és riászó mondatain kívül semmi egyéb nem jut az eszébe.

Rettenetesen meg van ijedve és nem tudja, hogy mihez kezdjen. Attól fél, hogy valóban egy tisztultabb kor, egy gazdag és békés korszak virrad Európára. És akkor menthetetlenül kiderül, hogy tehetségtelen, mert egyedül csak ahhoz értett, ami a legkönnyebb: halálra rémíteni az embereket. S ha ez kiderül, akkor elveszti az állását és a kenyerét.

Elveszti az állását és a kenyerét és éhen pusztul a békében és a jólétben...

Béltky László

A tudományos utánpótlás kérdése Erdélyben

Pályázatot irt ki az Erdélyi Múzeum Egyesület a tudományos érdeklődés felkeltésére

Kolozsvár, október hó.

A magyar tudományos élet utánpótlásának kérdése régóta foglalkoztatja az erdélyi közvéleményt és különösen a magyar tudományos élet legfőbb irányító intézményét, az Erdélyi Múzeum Egyesületet. Hogy az új magyar nemzedék figyelmét és munkakedvét az E. M. E. a tudományos munkálkodás felé irányítsa, szakosztályonként 3.000 lejt utalt ki ösztöndíjként, melynek felhasználására nézve az egyes szakosztályok vezetőségének szabad kezét nyújtott.

Az E. M. E. Jog- és Társadalomtudományi Szakosztályának választmánya úgy döntött, hogy az ösztöndíjat pályamunka alapján adja ki. A kiírt pályázat, melyet lapunk e számában közlünk, a pályamunka tárgyául az ősi székely jog tárgykörét állapítja meg. A szakosztály még a háború előtt terbevetta a székelyek jogának a megírását. A háború megheiusította ennek a tervnek a megvalósítását, a mai körülmények között pedig szinte lehetetlen oly erdélyi jogtudóst találni, aki egy ily nagyszabású munka elvégzésére vállalkozhatnék. Hogy a székely jog jog-

történeti művelése mégse legyen elhanyagolva, kisebb monografikus dolgozattal kívánja a szakosztály e fontos feledat munkálását elősegíteni.

A szakosztály pályázati kiírása szerint egyetlen egy okmánynak a feldolgozása is elégséges, csupán arra fektet súlyt, hogy az okmány jogtörténeti és jogmegállapító munkája eredeti kutatómunka alapján történjék. Evvel a lassított igénytel számol egyben avval a nehézséggel is, mellyel a fiatal jogásznemzedéknek kell megküzdnie a mai körülmények között. A „Székely okmánytárban” közzétett okmányok nagyrésze, nemkülönben az E. M. E. levéltárában őrzött és más székely intézmények birtokában levő gazdag levéltári anyag, tág lehetőséget nyújt azok jogtörténeti feldolgozásához, s ha a pályadíj nem is nagy összeg, reméljük, hogy az ifjú jogásznemzedék megragadja az alkalmat felkészültségéről e pályázat alkalmával tanúságot tenni. A szakosztályt a legőszintébb elismerés illeti meg avvel a kezdeményezéssel, mellyel az erdélyi tudományművelés magasztos célját munkálja.

Az Erdélyi Múzeum Egyesület pályázati hirdetménye

Az Erdélyi Múzeum Egyesület Jog- és Társadalomtudományi Szakosztálya abhol a célból, hogy az új erdélyi magyar nemzedék tudományos érdeklődését és tudományos munkakedvét az erdélyi magyar tudományos élet és tudományos munkásság iránt felkeltse, az új erdélyi magyar nemzedék számára pályázatot hirdet az ősi székely jog tárgyköréből vett jogtörténeti tanulmány megírására. Pályázati feltételek: 1. A pályamunkák tárgya lehet az ősi székely jog alkotmányjogi, családjogi, falujogi, birtokjogi stb. jogintézménye vagy szokásjoga. 2. A pályamunkának eredeti okmány, vagy okmányok monografikus feldolgozásán kell alapulnia.

A kutatómunka céljából a pályázó igénybe veheti az E. M. E. okmánytári gyűjteményét. 3. A pályamunka legkisebb terjedelme 30 géppel írott oldal. 4. A pályadíj 3.000 lej, mely összeget a bíráló bizottság ítélete alapján ad ki a szakosztály. 5. A pályamunkák benyújtásának határideje 1939. március hó 31. 6. A pályamunkák jelgével és a pályázó nevének és címének zárt foritékban való csatolásával dr. Oberding József György szakosztályi titkárnál nyújtandók be. (Címe: Cluj, I. G. Duca No. 3.) Kolozsvár, 1938. október hó 1.

Az E. M. E. Jog- és Társadalomtudományi Szakosztálya.

Dr. Balogh Arthur s. k. elnök. Dr. Oberding s. k. titkár.

Walter János
Isten képe a természetben

Ujabb, bővített és átdolgozott kiadás, sok képpel, 250 lejt.

Ez a könyv nemcsak Isten létét bizonyítja, hanem azt is, mennyire valótlán az a tudatos félrevezetésnek szánt megállapítás, hogy a tudomány és vallás nem fér össze. Aki Walter János érdekes és végig élvezetes könyvét elolvassa, csakis arra a végső következtetésre juthat, hogy igazi tudomány nem képzelhető el vallásosság nélkül, mert minden a dolgok végső okára, Istenre mutat. Nem is szólva az emberi test és értelem csodálatos építményéről és hámulaos struktúrájáról, a leggysebb fűszálban vagy a csillogó hópehelyben is ott látjuk ragyogni a teremő Isten végtelen nagvságát.

Palesztinában rosszabbodott a helyzet
A főbiztost Londonba hívták megbeszélésre

Londonból jelentik: Az alsóházban Malcolm Macdonald gyarmatügyi miniszter közölte, hogy a parlament a palesztinai brit főbiztost megbeszélésre Londonba hívta. A palesztinai helyzetben rosszabbodás állott be, de különleges intézkedéseket tettek, hogy a biztontságot ne veszélyeztessék. A Palesztinában tartózkodó brit csapatokat két lovasezreddel megerősítették. A jövő héten Indiából három zászlóalj érkezik Palesztinába. A palesztinai helyőrséget többszáz frontbarcoval megerősítették.

Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Estére javul, pataken újra felhő, több felé eső, élénk szél. A hőmérséklet lényegesen nem változik.

Román valutacsempészt tartóztattak le az olasz-francia határon

Kiderült, hogy egy kiterjedt valutacsempész társaság tagja és egymillió lírát akart külföldre csempészni

Rómából jelentik: Az olasz-francia határon tartóztattak egy ismert román személyiséget, aki egymillió lírát akart külföldre csempészni. Megállapítást nyert, hogy az illető szervezett valutacsempész társasághoz tartozott. Több embert tartóztattak, köztük az egyik legismertebb római tőzsdeügynököt. A neveket — a nyomozás érdekében — egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

A román kereskedelmi légitorgalom

Bucuretiből jelentik: A társadalmi élet összes ágaiban és tevékenységében a gyorsaság és az idő megtakarítása elsőrangú érdekek. Eppen ezért a repülés nagy hasznot hajt az emberiségnek. Katonai és hadászati használata mellett a repülés nagyban hozzájárul a világ közgazdasági helyzetének javításához az egyes államok egymásközötti kapcsolatainak kimélyítéséhez.

Románia sem maradhat tehát hátra a kereskedelmi repülés terén, 2 évvel ezelőtt létesült az állam részvételével a L. A. R. E. S. repülőtársaság és ezalatt a rövid idő alatt is rekorderedményeket mutat fel: kétféle kilométernyi területet repültek be a társaság utaszállító gépei. Ebben az évben a L. A. R. E. S. gépeken 10 ezer utas utazott 14.500 kilogrammnyi árut szállítottak, 2834 kilogramm postai küldeményt, 7401 kilogramm újságot és 77.671 kilogramm csomagot. A repülőgépek öszlétszáma 2250. Kilencvenkilenc százalékos pontosság jellemzi az egész működésüket. A propaganda céljából megrendezett repülőnapoknak nagy sikere volt. Több mint kétezer személy szállt fel a repülőgépeken.

A L. A. R. E. S. társaság működésére és a technikai személyzet ügyességére és megbízhatóságára jellemző, hogy ez alatt az idő alatt egyetlen baleset sem történt. A román repülés tehát elérte azt a szintet, amelyen a külföldi államok kereskedelmi repülése áll.

Első filmkép Mekéből, a mohamedánok szent városából, ahol mostanáig senki sem lényképezhetett. Hedzsasz királya most egy filmtársaságnak csak azért engedélyt a Mekében történő hangosfilmfelvételekre, mert a filmexpedíció minden tagja mohamedár. Képünk az ősi város egyik igen szép részletét ábrázolja

A francia szenátus szinte egyhangulag megszavazta Daladier kormányának a pénzügyi felhatalmazást

A szeptemberi mozgósítás költségei tizmilliárdon felüli rendkívüli tulkiadást okoztak

Párizsból jelentik: A szenátus szerdán délután kezdte meg a pénzügyi felhatalmazás vitáját. Marchendeaux pénzügyminiszter beszédében kiemelte, hogy a kormány visszautasítja a pénzhigítás és a fizetési eszközök ellenőrzésének gondolatát. A francia bank készletét a kormány nem vette igénybe mindaddig, míg a nemzetközi helyzet kiegyezése nem kényszerítette erre. A szeptemberben teljesített fizetések 12-18 milliárdot értek el, az előirányzott 4-6 milliárdal szemben. Megfelelő intézkedéseket kell tehát tenni a helyzet javítására. A kormány ezért kéri a felhatalmazást.

Daladier miniszterelnök hangoztatta, hogy több mint egymillió francia férfi mozgósítása ellenére a megállapított határon túl egy centiméter sem kért a francia banktól. Kifejtette a javaslat megszavazásának szükségességét. Akik készen állottak arra, hogy életüket áldozzák a haza hívá-

sára, hozzák meg az ország jólétének egyedül törvénye alapján tőlük kért áldozatot.

Daladier beszéde után a szenátus az egységes törvényjavaslatot 280 szavazattal 2 ellenében elfogadta.

OLASZORSZÁG IS FÜLVESZI A RENDES DIPLOMACIAI KAPCSOLATOKAT FRANCIA-ORSZÁGGAL

Párizsból jelentik: Római politikai körök azt hiszik, hogy Franciaország római nagykövetének kinevezése után Olaszország is elküldi nagykövétét Párizsba. Ezzel kapcsolatban Guariglia buenos-airesi nagykövetet, gróf Rosso moszkvai nagykövetet és Bastianini külügyi államtitkár nevét emlegetik.

Az angol parlament két háza folytatta a müncheni egyezmény vitáját

Simon kincstári kancellár a szovjet jövőbeli európai közreműködéséről szolt

Londonból jelentik: Az alsóház szerda esti ülésén sir Jonh Simon kincstári kancellár nagyobb beszédet mondott. Beszédében elmondta, hogy a mult hét eseményeiből következő jellemző vonások tűnnek elő:

1. Hitler ezuttal első ízben tett engedményt. El kell ismernünk, hogy nagyon nehéz dolog a visszavonulás a totális állam feje számára. A müncheni egyezmény hangja és tartalma lényegesen eltér a godesbergi emlékirattól és attól a beszédétől, amelyet a német birodalmi vezér a berlini Sportpalotában mondott.

2. A diktátorok megtudták saját jól fegyelmezett és engedelmes népiük magatartásából, hogy a háborútól való irtózás nem szorítkozik pusztán a demokráciákra. Emlékezzünk Németország gondolkozásmódjára a világháború

előtt. Egész világok választják el azt a Berlint, amely azt kiáltotta, hogy: „Gott strafe England“. . . attól a Berlintől, mely az angol miniszterelnök nevét éljenzete.

3. Az angol kormány és annak feje többé nem elvont fogalom Németország előtt.

— Reméljük, — folytatta a kincstári kancellár —, hogy a szovjet hajlandó lesz csatlakozni a Csehszónagnak nyújtandó biztosítékokhoz, ami nagyon fontos volna. Az angol kormány nem szándékszik Oroszországot semmiféle jövőbeli európai elrendezésből kizárni. Nagyon fontos, hogy biztosítsuk az európai kishatalmak együttműködését, amelyek mindig lényeges szövetségesek voltak a béke érdekében.

STANHOPE KÖZOKTATÁSI MINISZTER MEGÁLLAPITJA, HOGY A MÜNCHENI EGYEZMÉNY CSEHORSZÁGRA IS ELŐNYÖS.

Londonból jelentik: A lordok házának külügyi vitája során lord Gainford melegen helyeselte a miniszterelnök eljárását és hangoztatta, hogy a bekövetkező helyzetért Genf és a Népszövetség a felelős.

Lord Stanhope közoktatásiügyi miniszter hangoztatta, hogy Csehszlovákia nagy árat fizetett ugyan a békéért, de ha Foch tábornok a mai Csehszlovákiát látná, nem választotta volna az 1919-es határokat. A müncheni egyezmény nélkül Csehszlovákia nem határsávokat, hanem területének egy harmadát veszítette volna el. Ez az az engedmény, amelyet Hitlernek kieszközöltek. A Ház ezután vita nélkül november elsejéig elnapolta az üléseket.

Október végén feloszlatják a jugoszláv képviselőházat

Belgrádból jelentik: A Zágrábban megjelenő Jutarnji Liszt jelentése szerint a képviselőház október 9-én ül össze. Október 21-re a törvényhozás feloszlatását várják. Az új választások határidejének december 4-ét emlegetik.

Az angol pénz fellegvára, ahol a nagy államkölcsönök létrejönnek

A Lord Mayor hatalma a királyénál is több a Cityben

London, október hó.

London óriási területét rengeteg idegen jármű minden nap keresztül-kasul. Autóbuszokon, kocsikon, kerékpárokon és gyalogszerrel felkeresik London nevezetességeit, kezdve a Westminsteről egészen a Buckingham Palace-ig.

Minden világvárosnak meg vannak a maga nevezetességei és ha az utazó csak ezeket keresi Londonban, úgy ebben a hatalmas környegyben más nagy városokkal összehasonlítva semmi különöset nem talál. De az emberek nem ismerik igazán Londonnak legjellegzetesebb részét, a „City of London”-t.

Guilddhall a világ közepe

Ez a régi, öreg, rozoga házakból álló, zegugos utcákkal felszabdalt városrész Londonnak és az egész angol világbirodalomnak a szíve. És ennek az önmagában független városrésznek a központja a „Guilddhall”. A Guilddhall, mint intézmény, fontos szerepet tölt be a történelem mindvégig Anglia egész történelmében. Anglia kereskedő és iparos ország lévén, a középkorban kialakult céhszervezet és céhintézmények (a Guild-ek) alkották az állam gazdaságának forrását és fő támaszát. A különböző céhek az egyes városokban egyesültek és így még központibb területet alkottak. A londoni céhek közös testületének székhelye volt a Guild-Hall. Innen veszi tehát eredetét ez a gótikus stílusban emelt épület, amely ma is régi formájában áll. Teljes egészében már nem az eredeti, 1411 körül készült épület. Ebből már csak a pincerész van meg. 1666-ban a nagy londoni tüzvész idején leégett és 1789-ben építették újra, hűen a régi stílushoz. És azóta változatlanul így maradt meg.

Egy darab élő középkor. De ez a középkor telefonon és távirón továbbítja a Börze és a Wall-Street üzeneteit. És rádió harsogja az árfolyamokat.

Ma már Európában sehol sem találkozunk céhekkel. Anglia azonban hű marad a régi szokásokhoz. A Guilddhall nem csak hogy fontos szerepet tölt be az állam életében, hanem formálisan még ma is a céhek központjának tekinthető, ha így neveznék a pénzintézetek, bankok- és ipari vállalatok képviselőit. Itt folyik Anglia kereskedelmi élete, illetve itt hozzák a döntő határozatokat a legfontosabb gazdasági kérdésekben. A terem, ahol világlejtelenségű valutáris kérdésekben döntenek, a parlamenthez hasonló berendezésű. Körös-körül, sorban és lépcsőzetesen elhelyezett bórpadokon ülnek a bankok és iparvállalatok stb. képviselői, középen az elnöki székhelyen a Lord Mayor.

A nagy államkölcsönöket itt határozzák el. Németországnak, Magyarországnak, a Balkán államainak kölcsönzött milliárdok sorsát itt beszél meg és itt hozzák a végleges döntést. Ily módon tehát a Guilddhall valóságos fellegvára a pénznek. Innen indul el a termékenyítő aranyzáró a világ minden tája felé. Vagy itt reked meg a levegő tikkasztó szárazsággá.

Aki még a király fölött is ítéletet mondhat

Emellett azonban még sok más hivatást tölt be a Guilddhall. Ez a Lord Mayor székhelye. És pedig csak az övé, senki másé, tehát még a királyé sem. Ha a király nyilvános látogatást akar tenni a Lord Mayornál a Guilddhallban, csak a City of London városrész határáig jöhet fogatával. Itt fogadja őt a Lord Mayor és aranyládát vagy kardot nyujtva át neki, jelzi azt, hogy vendégül fogadja. Azonban ha a Lord Mayor nincs inyére a király, joga van visszatartani és be nem engedni. Ez már meg is történt. I. Károlyt (Stuart-ház) a Lord Mayor visszautasította. Ilyen módon tehát a City of London városrész teljesen független és egyedül a Lord Mayor fennhatósága alá tartozik. Ez a függetlenség a Céhektől veszi eredetét, mert

mint tudvalevő, a céhek a középkorban függetlenek voltak.

Hogy mennyire a Lord Mayor az ura a Guilddhallnak és hogy a királynak mennyire nincs ott jogköre, az akkor tűnik ki, mikor a királynál valamelyik idegen államfő hivatalos látogatást tesz. Ilyenkor a Lord Mayor meghívja az idegen uralkodót vagy államfőt a királlyal együtt a Guilddhallba. Amint a vendégek a City of London-ba érnek, ott már a király is mint vendég szerepel. És a Guilddhall hatalmas gótikus előcsarnokában, ahol a fogadás végbemegy, mint vendéglátó gazda, középen ül a Lord Mayor, jobboldalán, mint az első sorban meghívott vendég, az idegen uralkodó és csak baloldalon a király.

Nagyobb ur a király akkor, midőn a koronázás után a Lord Mayor meghívja őt az országos bankettre, mely egyike a legfényesebb ünnepségeknek. Az ünnepi ebéd szintén az előcsarnokban folyik. Ez alkalomra az egész csarnok ódon kövezetét vörös plüsszöngyvel vonják be. És a terem pompásan feldisziatik. A királyi pár helye fölé baldachint emelnek. A terítés kizárólag arany evészközökkel történik és ilyenkor használják azokat a hatalmas aranytálakat, amelyeket a Towerben őriznek. Ezen az ünnepi ebéden köszönti fel a Lord Mayor az új királyt és az egész ünnepelő közönség iszik a király egészségére.

Itt tartja a Lord Mayor összes hivatalos fogadásait. Ezenkívül a Guilddhall a Lord Mayor

**Ma és holnap este még sötét lesz,
de szombaton már ragyog minden ember arca,**

mert végre színre kerül

A SCALA MOZGOBAN
(volt KAT. KÜR)

1938 október 8-án d.u. 3-órakor
megnyitó díszelőadásban

3:1
a szerelem javára

a magyar filmgyártás legszebb filmje.

ABRAHÁM PÁL filmoperettje, melynek főszereplői a legkiválóbb magyar operett színészek:

Bársony Rózsi, Dénes Oszkár,
Halmay Tibor.

Szerepelnek még a filmben a magyar és osztrák futball büszkeségei

Dr. Sárosi, Sesta, Toldi, Sindelar.

Aki szereti a szép zenét, jó kedvet, vidámságot, táncot, az ne mulassza el megnézni ezt a filmet. Előadások naponta 5, 7 és fél 10 órakor, szombaton és vasárnap délután 3 órakor és vasárnap délelőtt 11 órakor kedvezményes helyárrakkal

felügyelete alatt teljhatalmu bíróság is, kivéve, ha gyilkosságról van szó. A Lord Mayor igazságszolgáltatási és rendőri joghatósága a „City of London” területére szorítkozik csak, viszont az ezen területen történt kihágások elbírálására egyedül csak neki van joga. Ha például, föltéve, de meg nem engedve, a király valami rendelkezést követne el a City területén (a régi világban elképzelhető lett volna ilyen eset), a Lord Mayor, de csak egyedül ő elítélheti és megbüntetheti még a királyt is. Fontos még az, hogy itt választják magát a Lord Mayort.

Anglia erőinek akkumulátora

A Guilddhallnak hatalmas könyvtára és muzeuma van. Ez részben a Themse fenekén és más helyeken talált római és angolszász régiségekből áll, valamint olyan tárgyakból, melyek a király hivatalos ünnepségein játszanak szerepet. Például alapkövetésként az ezüst malterkanál, új épület megnyitásánál az aranyozott ezüstkulcs. A képtár főleg történelmi képeket és portrékat tartalmaz, amelynek a Guilddhall és a Lord Mayort ábrázolják.

Ez a Guilddhall a világ kerskedelmének központja és a Lord Mayor székhelye. Anglia itt a Cityben, a Guilddhallban a leghatalmasabb. Nem a hajóhad, nem a szárazföldi hadsereg, hanem az a City, Anglia legfőbb erőforrása. Ebben a furesa akkumulátorban van összesűrítve a birodalom ereje, gazdagsága. Erre büszke az angol, erre vigyáz a legjobban.

És ennek a gócpontnak a vérkeringése, a forgalom a Cityben, elképzelhetetlen. Hétköznapokon népvándorláshoz hasonló. Rengeteg ember; igazgató és kifutófiu, bankár és kishivatalnok, gyorsíró és pénzkihordó lőt-fut és végzi a maga dolgát. És az öreg Guilddhall elégedetten nézi, hogy évszázados hatalma szilárdan áll, sőt növekvőben van.

K. K.

A szovjetfilmek szelleme

Martin Tornell neves angol esztétikus érdekes cikket írt a „Blackfriars hasábjain a szovjetországi film szellemi alapjairól. A világháború befejezésekor Oroszország a film terén a legelmaradottabb ország volt a világon. Mikor az 1921—22-es polgárháború befejeződött, a bolsevisták tudatosan látták neki a filmvilág reorganizációjának. Mindenekelőtt népszerűsíteni akarták a filmet s ennek érdekében számos eszközt: — könyvek, kurzusok és iskolák — vetettek latba. Az eredmény valóban igen nagy volt. Oroszországban ugyanis az óriási arányú analfabetizmus mellett a film volt az egyetlen eszköz, hogy a kommunista világnézetet mindenhol eredményesen terjesszék. Ehhez jött még, hogy a film éppen Oroszországban rendkívül alkalmas talajra talált s a bolsevikiek hamarosan észrevették, hogy a film feltétlen népszerűsége éppen az egyszerű emberre milyen rendkívüli hatással bír. Emellett a bolsevista film nem a művelt kisebbséghez, hanem az orosz nép óriási, műveletlen többségéhez fordult. Az orosz film ilyen módon iskolapéldája annak, amikor a népek nem azt adják, amire szüksége van, hanem bebeszéli neki, hogy arra van szüksége, amit adni akarnak neki.

Érdekes, hogy az első szovjetfilmek feltűnő hasonlóságot mutattak fel a hollywoodi produkciókkal. Szellemükben marxisták, formai kivételükben azonban amerikaiak voltak s céljukat ilyen módon érték el a legjobban. Történelmileg két fejezetet kell megkülönböztetni. Az első években azt mutatták, amit az orosz kommunizmus alkotott és tette annak érdekében, hogy a népet „felszabadítsa”. Mig most azt mutatják, amit a bolsevizmus a jövőben építeni akar. Természetesen magától értetődő, hogy az orosz filmben a vallásellenes harc előtérben áll. Technikailag ragyogó kivitelben, a propaganda felülmúlhatatlan durvasággal és gorombaságban jelentkezik ezekben. Minden ami vallásos, nevelésszerű lesz téve. A látézőlag logikus témavezetés és a legkiválóbb fotografálási teljesítmény ellenére azonban a bolsevista film mégis szegényes illúzió. Az anyag ünneplés, de semmi maradandót nem tud nyújtani s a kommunizmus „új világa” félelmetesebb, korlátozott és egyszínű világot sejtet.

HIREK

MAGYAR LAPOK Keresztény magyar napilap

Nagyvárad, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Hétoldon: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hónapra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: **dr Sulyok István.**

Kéziratokat nem örvülünk meg és nem adunk vissza.

Október 6

A világtörténelmi események zajlásában is legalább egy pillanatra kegyeletes gondolat-ünetet tart minden magyar lélek, bárhol is él a földkerekségen, s fájdalom visszamelekezéssel hajtja meg fejét azok emléke előtt, akik életüket áldozták fel a népszabadság eszményéért. Az aradi vár kietlen sáncai ijeszten sötétlenek fel emlékezetünkben és szinte látjuk az októberi reggel ködében a szeretett hazai földre véresen aláhulló tizenhármakat, akik még elhaló szavukkal és utolsó mozdulataikkal is valami földöntúli lelkesülésben sugározták tovább a reménytelenségbe hullott magyar nemzet felé a szabadsáért való halál boldogító tudatát.

Egy év híján kilencven esztendő húzott el már azóta a tragikus október óta. Az a két világhatalom, mely 1849-ben a szabadsáért küzdő népek eltiprására összefogott, — ma már a múlté. A népek szabadságesezméje azonban ma is él, s a magyar nép is megtalálta más népek között a maga történelmi fejlődésére újabb és újabb útait.

Az eszme tulszárnyalta, büszkén, túlélte az anyagi erő. A nemzeti lét biztosításának tiszta, emelkedett gondolata szorító formái közül kiszabadulva valósággá vált és a nemzetfejlődés számára erőteljes utakat válogatott. Az októberi tizenhárom szomorú történelmi ténye bebizonyította, hogy emberi erőszakkal természetes és egészséges nemzeti fejlődést megakadályozni nem lehet. A vértanúk hulló vére, a szenvedések verítéke még inkább megtermékenyíti a szabadságesezmék talaját.

Azért érezzük úgy, hogy az aradi tizenháromra szívünk legmélyén emlékezni kell. Hősiességük, önfeláldozásuk és áldozattuk nagysága nemcsak emléke, hanem példa is arra, hogy hősi áldozatok nélkül semmiféle nagy gondolat tetet nem ölthet. Ennek a tételnek az igazságáról a szabadságharc hőse, tizenhárom főtiszte, a maga egész drága életével történelmi bizonyosságot adott. —(ád.)

OLVASÓINKHOZ! Ismételtén felhívjuk olvasóink szives figyelmét arra, hogy lapunk előfizetési díja október 1-től, a többi országos napilapok áraival együtt megváltozott. A „Magyar Lapok” havi előfizetési díja október 1-től 75 lei. Ha valaki időközben nem az új ár figyelembevételével utalta volna át előfizetési díját, úgy azt csak az átutalt összegnek megfelelő időre írhatjuk javára. „Magyar Lapok” kiadóhivatala.

Halálozás. Erzsébetvárosi Zakariás Simon dr nyugalmazott városi tisztifőorvos, életének 87-ik évében hosszas szenvedés után, október 4-én elhunyt. Zakariás Simon dr hosszú ideig fejtett ki orvosi munkásságot a város lakosságának közegészsége érdekében s orvostársai becsülését és hűségének szeretetét egyaránt kivívta. Temetése a város társadalmának őszinte részvétele mellett október 6-án délután 3 órakor ment végbe, Erzsébetvárosban, a római katolikus egyház szertartása szerint. Az elhunyt lelkiudvéért október 7-én délelőtt 9 órakor lesz az engesztelő szentmise az erzsébetvárosi plébánia templomában. Dr Zakariás Simon elhunytát özvegyén dr Zakariás Simonné, Daniel Saroltán kívül a Jakabffy, Issekutz, Rösler, Szentpétery és Dániel családok gyászolják.

ELJEGYZÉS. Soltész Lilla ovónőt eljegyezte Fey Péter banktisztviselő. (Minden külföldön értesítés helyett.)

Zürichi zárlat. Párizs 11.78, London 21.08, Newyork 438.37, Brüsszel 74.25, Milánó —, Madrid —, Amszterdam 238.50, Berlin 175.62, Bécs —, Szófia —, Prága 15.10 (névleges, Varsó 83, Belgrád 10, Budapest —, Bucuresti 325.

MEGHALT DR. BEREZ JÁNOS SZEVEDI ORVOSTANÁR. Budapestről jelentik: Dr: Berez János, a szegedi egyetem nőgyógyász tanára, felsőházi tag, 56 éves korában Budapesten elhunyt.

Az összehasonlítás alapján történt adókvótésnél az alólap megállapítását tényekkel és adatokkal kel alátámasztani. Kolozsvár. Saját tud. Az összehasonlítás alapján történt adókvótésnél nem elégséges általános meghatározással egy vállalatot vagy vállalatokat megnevezni, amelyekhez az adókvótés alá eső céget hasonlítják, hanem az összehasonlítás alapját képező tényezőket is fel kell tüntetni. Nem elégséges olyszerű indoklás, hogy „a legnagyobb ilyenmü üzlet a szakmában”, „hogy nagyjelentőségü üzleti tenykedése van a fővárosban és vidéken”. Ilyen indoklás alkalmazása esetén fel kell tüntetni, hogy milyen tényezők és adatok alapján állapította meg a bizottság a fenti véleményét. Hasonlóképpen tekintetbe kell venni az adózó által bérrelt üzlethelyiség, valamint lakásának bérértékét. Curtea de Apel Bucuresti Sect. V. Dec. fisc. No. 24—1938.

MAGYAR VASUTASOK ÉS POSTÁSOK KÜLDÖTTSEGE A KIRÁLYI HELYTARTÓSÁGON. Kolozsvárról jelentik: Tegnap népes küldöttség jelent meg Hodor Victor dr, a szamosi királyi helytartóság vezértitkárána. Két memorandumot nyújtott át. Az egyikben 40 nyelvvizsga miatt elbocsátott magyar vasutas, a másikban pedig 30 magyar postás kérte, hogy a kormány valamilyen formában rendezze ügyüket. Minden nyugdíj és végkielégítés nélkül kerültek ki állásukból s most a legnagyobb nyomorban élnek. Hodor Victor dr nagy figyelemmel hallgatta az előterjesztést és ígéretet tett, hogy a helytartóság a maga részéről mindent el fog követni a kérések teljesítése érdekében.

Teljesen eltűnt a cukor a kézdívásárhelyi piacról. Saját tud. Kézdívásárhelyen és a vidéken az utóbbi napokban teljesen kifogyott a cukorkészlet. A szokatlan és indokolatlan esetnek valószínűleg az az oka, hogy az elmúlt hetek háborús hírei miatt sokan túlzott mértékben vásároltak cukrot. A cukorinség megszüntetése érdekében már intézkedtek.

KÖTELEZŐVÉ TETTÉK A TANÍTÓKÉPEZÉSEK ÉS TEOLÓGIÁKON A SZÖVETKEZETI ISMERETEK TANÍTÁSÁT. Bucurestiből jelentik: A június 23-iki szövetkezeti törvény módosítás, amely a Hivatalos Lap 141. számában jelent meg, a szövetkezetek nagy gazdasági és társadalmi szerepére és jelentőségére való tekintettel, úgy a tanítóképzők, mint a teológiai szemináriumok két felső osztályában rendes tantárgyként kötelezővé teszi a szövetkezés tanítását. A törvény néhány sorban már körvonalazza is a szövetkezeti tananyagot, amelyben a törvényhozók a gyakorlati részre fektetik a főszúlyt. Eszerint az utolsó előtti esztendőben a szövetkezeti könyvelést kell tanítani úgy a tanítóképzőkben, mint a lelkész nevelő intézetekben, míg az utolsó év szövetkezeti anyaga: a szövetkezeti törvény ismertetését és a szövetkezetek helyes adminisztrálásával és vezetésével kapcsolatos ismereteket kell, hogy felölelje. A szövetkezeti nevelés tehát törvényes polgárjogot nyert két legfontosabb nevelőintézetünk tantervében, ahol a falvak jövője vezetőit, az igazi „falumunkásokat” készítik elő arra a rendkívül magas és felelősségteljes munkára, melyet röviden népevelésnek nevezünk. Elismeréssel kell megállapítanunk, hogy a mi egyházi vezető köreink, már eddig is igen nagy gondot fordítottak arra, hogy a tanítószó és a lelkészi kar tagjai már az iskolák falain belül megismerkedjenek a szövetkezéssel, a hivatásuk közben rájuk váró szövetkezeti feladatok elvégzésével. Kétségtelen azonban, hogy a most két éves tananyagként beállított szövetkezeti oktatás nagy jelentőséggel bír a szövetkezeti élet jövőbeli vezetőinek a nevelése terén. A törvény rendelkezését a legnagyobb örömmel üdvözljük.

A nagybányai festők viharos közgyűlése. Nagybányáról írják: Most tartotta meg közgyűlést a nagybányai Képzőművészek Egyesülete. A közgyűlésen összesen tizenkét tag jelent meg. Manu elnök megnyitó beszédében ismertette a júliusi botrányos közgyűlést, valamint azokat a körülményeket, amelyek arra bírták, hogy elnöki tisztségéről ne mondjon le. Kitért a közgyűlés ezután a műtermek kérdésére, végül Manu elnök a közgyűlés döntésére bízta, hogy van-e célja az egyesület további fennmaradásának? Ő a maga személyében az egyesület feloszlása mellett foglalt állást. Mezey Elemér, majd Ziffer Sándor és Merleó szólaltak fel, miközben Szervátiusz vizsgálva a elnöknek tagsági igazolványát, elhagyta a termet. Ezután Nagy Oszkár nyújtotta be lemondását, végül a következő új tisztikart választották meg: Elnök Manu, alelnökök Ziffer Sándor és Kiss Károly, titkár Scheip Károly, pénztáros Merleó, ellenőrök Mezey Elemér, Kádár Géza és Kovács Géza, választmányi tagok Shakirov Sebestyén, Stelek Norbert, Gyimesi Kovács, Deák Nándor, Pittner Olivér és Olejnik Janka.

MEGVÁLTOZTATTÁK AZ ÁLLAM ELLEN INDITANDÓ KÁRTÉRITÉSI KERESÉTEK JOGSZABÁLYAIT. Kolozsvár. Saját tud. A hivatalos lap egyik közelebbi számában rendeltörvény jelent meg, amely gyökeresen megváltoztatja az állam és állami intézmények ellen indítandó kártérítési keresetek mai jogszabályait. Az új rendeltörvény értelmében az állam és az állami intézmények ellen nem lehet kártérítési kereseteket indítani addig, amíg a kártérítési kereset alapjául szolgáló intézkedés törvényességét a közigazgatási bíróság meg nem állapítja.

Rablótámadás a mezeiúton. Kézdívásárhely. Saját tud. Szurkos István gelencei munkás a Kovászna fölött levő Komandó faterlepen dolgozott és úgy a maga, valamint több társa hetifizetésével Gelence felé volt útban, amikor Haraly községnél ismeretlen egyének megrohanták, baltával súlyosan megsebesítették és több mint 8000 leit elraboltak tőle. A tettesek után nyomoz a csendőrség.

Temetés. Szabó György szobafestő 39 éves korában meghalt. Temetése október 6-án volt az olasi temetőben. (Caritas.)

Schütz Antal művei:

Az örökkévalóság

Fűzve 145 lei.

Azok a klasszikusan szép előadások, amelyeket a kiváló hittudós és bölcselő az örökkévalóság problémáiról a budapesti egyetemen tartott.

ŐRSÉG

Fűzve 145 lei.

A nagynevű tudós szerző mélyenparó tanulmányai és cikkei a kereszténység felbecsülhetetlen értékeinek megőrzéséről és ápolásáról.

KRISZTUS

Amatörkötsében 180 lei

Ez a könyv új perspektívákba állított régi igazságokkal azt mutatja meg, hogy a nagy, elméleti és gyakorlati kérdések egyetlen megoldása: Krisztus.

Isten a történelemben

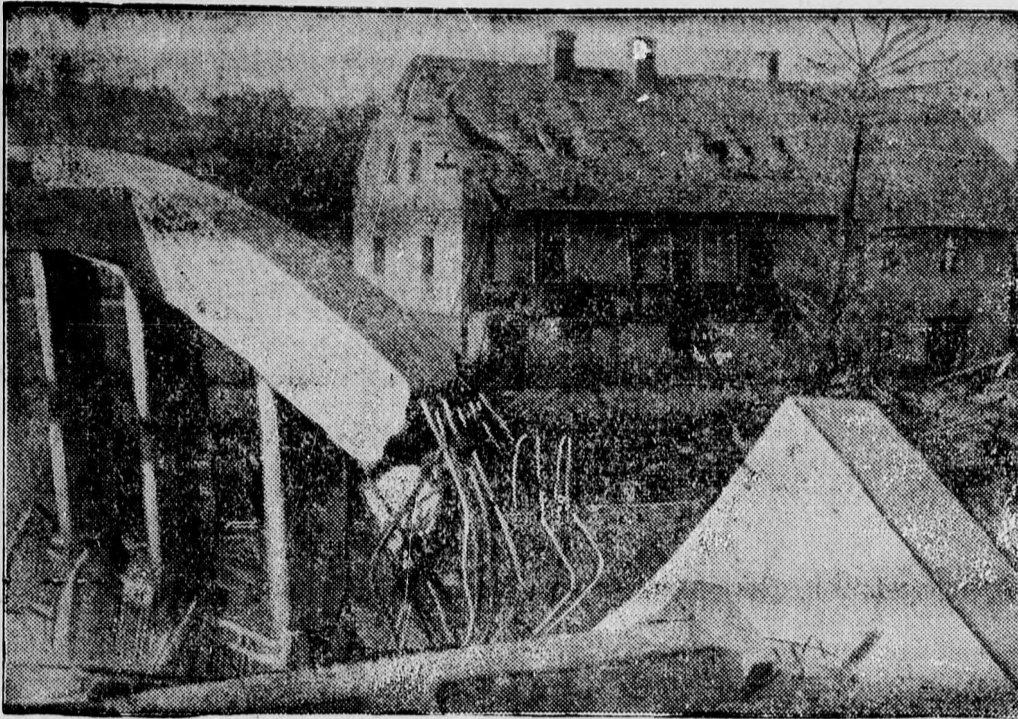
Fűzve 130 lei

A „honnán, hová, miért, hogyan” kérdésekre ad feleletet ez a könyv az Örök bölcsesség szerint, a katolikus igazságot valló tudományos felfogással.

A házasság

Amatörkötsében 110 lei

Ez a könyv azt mutatja meg, hogy egyedül a katolikus házassági eszmény képviseli az igazi életigényeket és értékeket.

Ferrobantott híd a csehszlovák-német határon, amelyet most hoznak rendbe. A robbantás ereje a közeli házakat is megrongálta

ÚJ FŐÜGYÉSZ A KOLOZSVÁRI ÜGYÉSZSÉG ÉLÉN. Kolozsvár. Saját tud. A legújabb bírósági és ügyészségi előléptetések során Ófelsége II. Károly király legmagasabb dekrétumával, a kolozsvári ügyészség éléről elhelyezett dr. Birescu Nicolae főügyész helyére, dr. Ilea Livius volt táblai ügyészt és tanácsbíróvá nevezte ki. Az újonnan kinevezett vezetőügyész a napokban már elfoglalja új hivatalát.

Vakmerő rablótámadás a robogó vonaton. Kolozsvárról jelentik: Vakmerő rablótámadás ügyében tett feljelentést a vasúti rendőrségen Patach Liviu középiskolai tanár, aki a napokban áthelyezési végzést kapott az illetékes miniszteriumtól, amelynek alapján minden ingó vagyonát vasúti kocsihoz rakta fel és tegnap hajnalban elindult Kolozsvárról új állomáshelye felé. Utközben Bánffyújvárad és Kolozsvár között a mozgásban lévő szerelvényen ismeretlen tettesek megközelítették vagonját, annak felnyitott ajtaján át behatoltak és röhögtek a meglepett tanárra, akit rövid dulakodás után hárképtelennek tettek, majd átkutatták a kocsi felhalmozott butorokat, több ruhaneműt, értéktárgyakat és ékszert zsákmányoltak, mintegy 70 ezer lei értékben, azután nyomtalanul eltűntek a robogó vonatról. A súlyos anyagi veszteséget szenvedett tanár feljelentése alapján a kolozsvári rendőrség észleléskörü nyomozást indított a vakmerő vasúti rablók ellen.

KÁRTÉRÍTÉSRE KÖTELEZHETŐ AZ ALKALMAZOTT, HA FELMONDÁSI IDEJÉNEK KITÖLTÉSE NÉLKÜL ELHAGYJA MUNKAHELYÉT. Kolozsvár. Saját tud. Egy chisinaui kiskereskedő az ottani munkakamara bíróságánál bepereltte egyik volt segédjét, mint-hogy az alkalmazott felmondás idejének kitöltése nélkül egyoldalúan elhagyta munkahelyét. A munkakamara bírósága No. 167/211—1937. számú döntésében kimondta, hogy a munkabíróság előtt úgy a munkaadó, mint az alkalmazott ugyanazon elbírálás alá esnek és a munkatörvény szerint kölcsönösen egyforma jogokat élveznek. Ezek alapján az alkalmazott ugyanolyan kártérítést tartozik fizetni munkaadójának, ha a felmondási idejét nem tölti ki, mint ahogy a munkaadó is elmarasztalható ha alkalmazottját felmondási időre járó fizetés folyósítása nélkül bocsátja el. Ezek alapján az alkalmazottat a felmondási időre járó fizetés megtérítésére kötelezték.

Új könyv!
P. Trefán Leonárd:
Mosolygó tájak
A kiváló hitszónok és író művészi írásainak legújabb gyűjteménye. ára 50 lei és 15 lei portó.

HUSZ ÉV MULVA IS GYLKOL A HÁBORUS GRÁNÁT. Bucuresti. Constantából jelentik: Nazareca község határában gyermekek játszottak egy gránátlövedékkel, ami a háború idejéből maradt vissza, egy volt lövészárkban. A gránát felrobbant és három gyermeket súlyosan megsebesített.

Megszökött a nagybányai aranysempészek egyik tettese. Szatmár. Saját tud. A szatmári csendőrszárnyparancsnokság, mint jelentették. Miszbányán nagyszabású aranysempészsérről rántotta le a leplet. Letartóztatták Schmiedt Ferenc bányabérlet, akinél kétszáz gramm színaranyat találtak. A nyomozás folyamán megállapították, hogy Schmiedt a bányából kikerült aranyat nem a Nemzeti Banknál, hanem Rosenfeld József nagybányai kereskedőnél váltotta be, aki a nemes fémét külföldre csempészte és ott hatalmas haszonnal eladta. Rosenfeldet azonban nem lehetett letartóztatni. A nyomozók most megállapították, hogy a hasonló bűncselekményekért már többször megbüntetett kereskedő külföldre szökött. Az érdekes ügyben a nyomozás tovább folyik és a kereskedő bűntársait keresik.

SZÍNHÁZ

Szezonnyitás Nagyváradon: Kék Róka

Az utóbbi évek legnagyobb sikerű darabjával, a Kék rókaival nyitja meg a Thalia az idei színházi évszaktot szeptember 8-án, szombaton este.

Szinte magától értetődő, hogy az új szezon kapunyitása ennek a páratlanul érdekes és mulatságos darabnak a felújításával kezdődik, hiszen köztudomású, hogy a Kék róka több, mint kétszáz előadást ért el és még mindig fokozódó hatalmas közönségsikere páratlanul áll a színházak történetében. Ennek magyarázata, hogy a Kék róka érdekfeszítően izgalmas és ujszerű cselekménye mellett szellemességben és fordulatokban, az izzásig hevített drámai feszültségben olyan gazdag, jellemei annyira emberien és tökéletesen formáltak, hogy a publikum elragadtatva tapsolja végig ezt az izig-veig művészi és izgalmas darabot. A Kék róka egy házassági háromszög keretében az asszonyi lélek kiismerhetetlenségének örök, de mindig újszerűen ható és izgalmas problémáját viszi a színpadra, olyan művészettel és rutinnal, amely szinte egyedüláll a színházi történelemben. A legjobb Herceg-vigjáték főszerepeit, amelyet Szabados Árpád rendez Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István, Mészáros Béla, Lantos Béla, stb. játszó.

Az első ciklus alatt a Kék rókán kívül bemutatja még a Thalia a múlt szezon nagy vigjáték-sikerei közül a legértékesebbeket. Így Solt Endrénének: Nincsenek véletlenek című páratlan sikert aratott új darabját, Alfred Ghery érdekes és mai vigjátékát a Hatodik emeletet, amely a múlt szezon egyik legkiemelkedőbb sikere volt. Mingyárt az első napon felújításra kerül Eftimiu Viktor grandiózus drámája, a Prometheus, amelynek

Vakmerő szélhámost leplezett le a szatmári rendőrség

Szatmár. Saját tud. A szerdai hetipiacon egy ismeretlen asszony rendőrről kiáltott. A rendőr azonnal a helyszínre sietett. A kiáltó asszony ekkor már üldözőbe is vett egy menekülő nőt. A rendőr mindkét nőt előállította. A bűnügyi osztályon aztán a kuruzslás történetében egészen szokatlanul hangzó család derült ki. A feljelentő: Bura Lászlóné elbeszélte, hogy néhány napokkal ezelőtt a férje elhagyta. Néhány nappal később felkereste Farkas Flora falusi asszony, aki azt állította, hogy ha Buráné hajlandó nagyobb áldozatra, visszahozza a férjét. Háromszáz leit, négy méter vásznat és két rend ruhát kért, amit Buráné azonnal át is adott. Erre a vakmerő szélhámos szálszálként egy marokra való haját tépett ki a szerencsétlen asszony fejéből, mert — mint mondotta — minden szál közelebb hozza a férjét. Később a szélhámos asszony eltűnt a faluból s csak a hetipiacon látta viszont. Farkas Florát letartóztatták és bekísérték az ügyészség fogházába.

Kiraboltak Temesváron egy magatehetetlen öreg nőt

Temesvár. Saját tud. Nemberger Katalin 72 éves özvegyasszony feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki lakásából 130 ezer leit ellopott.

A szerencsétlen öreg nő valamikor nagy vagyon felett rendelkezett s több háza is volt, különböző veszteségek miatt azonban lassankint minden ingatlana „elúszott” s utolsó házána eladásából csupán 130 ezer leit sikerült megmentenie. Ezt az összeget egy régimódi pénzszekrényben tartotta. Az utóbbi időben betegeskedni kezdett s így történt, hogy hozzá akart nyúlni ehhez a kis meglakított pénzhez is, mert másból nem tudta volna a lakbérét kiegyenlíteni. Midőn a szekrénybe nyúlt, rémülten vette észre, hogy a 130 ezer lei eltűnt s a gondosan elrejtett borítékokban mindössze néhány okmány maradt.

A rendőrség, természetesen, nyomozást indított a bűnügyben, eddig azonban csak annyit sikerült megállapítani, hogy a lopást a helyzettel ismerős egyén követhette el, aki kileszte azt a ritka pillanatot, amidőn a beteg, öreg nő rövid időre otthonából eltávozott.

előadását a román-magyar kulturális együttműködés tiszteletére rendezi a színház. Csak természetesen, hogy az előadások, mint már azt a Thalia társulattól megszoktuk, a legtökéletesebb kivitelben kerülnek a nagyváradi közönség elé.

MŰSOR:

Szombaton, október 8-án este 9 órakor: **Kék róka.** (A világhírű vigjáték teljesen új betanulásban. Erényi Böske, Fényes Alice, Nagy István, Mészáros Béla, Lantos Béla felléptével. Rendező: Szabados Árpád.)

Vasárnap délután 6 órakor: **Kék róka.**

Vasárnap este 9 órakor: **Kék róka.**

Hétfőn este 9 órakor: **Prometheus** (V. Eftimiu monumentális színjátéka, Kádár Imre fordításában és rendezésében, a román-magyar kulturális együttműködés tiszteletére. Beethoven, Bach és Händel kísérezményével. Nagy István és Fényes Alice a főszerepekben, a teljes együttes fellépésével.)

Kedd este 9 órakor: **Nincsenek véletlenek.** Solt Endre óriási sikerű vigjáték újdonsága. Fényes Alice, Erényi Böske, Harmath Jolán, Paál Magda, Rajnai Elli, Báza Éva, Nagy István, Mészáros Béla, Tóth Elek, Deácy Jenő, Réthelyi Ödön, Rajnai Sándor, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb., stb. felléptével. Rendező: Szabados Árpád.

Kávéházakban, vendéglőkben kizárólag mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

KÖZGAZDASÁG

Petróleum, kőszén, földgáz Románia talajalatti kincsei

A Központi Statisztikai Hivatal az utóbbi tizenöt év fejlődéséről

Bucurestiből jelentik: Különleges érdek-
lődésre tarthat számot a központi statisztikai
intézet legújabb kiadványa, amely Románia
bányáiparának fejlődését mutatja be az utol-
só 15 év alatt. Azaz, hogy pontosabbak le-
gyünk, a dr. Sabin Manoilă igazgató vezetése
alatt álló statisztikai intézet adatai az 1921—
36. közötti időszakokra vonatkoznak, miután
1937-re még nincsenek, 1938-ra pedig még
nem is lehetnek végleges adatok.

NEM TUDJUK FELDOLGOZNI FÉMEINKET

Azt senki sem vonhatja kétségbe, hogy
egy állam nemzetgazdasági szempontjából nagy
fontossággal bír, hogy mennyi vas, réz, ólom,
kőszén, arany, ezüst és más értékes fém áll
rendelkezésére. Még békeidőben is minden or-
szág gazdasági fejlődése nem kis mértékben
függ attól, hogy ezek az elsőrendű fontosságú
nyersanyagok milyen mennyiségben kerülnek
kitermelésre.

Sok állam mindezeket a fémeket jórész-
ben külföldről kénytelen megvenni, ami az
évek óta életben lévő kötött valutagazdálkodás
mellett rendkívül súlyos megterhelést jelent
nemcsak az állam és a feldolgozó ipar, hanem
elsősorban a fogyasztótömegek részére. Romá-
nia a természet kivételes adakozó kedvének
jóvoltából alig szorul ebben a tekintetben más
országra, sőt fémtermelésének jelentős részét
külföldön értékesíti, mert itthon a feldolgozó
ipar még nem érte el azt a fejlettségi fokot,
amely mellett valamennyi ércét fel tudná dol-
gozni.

A hivatalos adatok szerint Románia bányá-
ipari termelése, amely magában foglalja a pet-
róleumot, kőszén, földgáz, a fém és nem
fém ércet, a kőbányákat és sóbányákat, az
1921. évi 2 milliárd 176 millió lei értékről 15
év alatt 8 milliárd 171 millió lei értékre emel-
kedett, vagyis majdnem négyszeresére. Voltak
azonban évek, amikor a kitermelt bányater-
mékek értéke meghaladta a 10 milliárdot is. A
statisztikai adatokból kitűnik, hogy állandó
fejlődés mellett a romániai bányászat legjobb
évei 1929. és 1930. között voltak, amikor min-
den egyes évben a kiaknázott bányatermékek
értéke meghaladta a 10 milliárd leit is.

NAGY AR-HULLÁMZÁS A PETRÓLEUMNÁL

Az egyes bányatermékekre vonatkozó ada-
tok is nagyon érdekes képet adnak az ország
bányáipari és általános gazdasági fejlődéséről.
A petróleum, amely miatt az egész világon vé-
res háborúk és forradalmak folynak és amely
miatt sok európai hatalom szeretné a maga
érdekkörébe vonni Romániát, a következő fejlő-
dés vonalat mutatja: 1921-ben kitermelték
1.168.414 tonna nyerspetróleumot, valamivel
több, mint egymilliárd lei értékben. A terme-
lés évről-évre emelkedett, de a petróleum ára
nem mindenkor tartott lépést a termeléssel.
Igy például, míg 1921-ben egy tonna nyerskö-
olaj értéke 874 lei volt, két évvel később már
2483 leire ment fel az ára, azután lassan kez-
dett lemorzsolódní 398 leig. Ez 1932-ben volt.

Legújabb könyvek:

Tóth Tihomér: Üdvözlégység Oltáriszentség . . . 223 lei
Cerey Jolán: Ha tudnád 90 "
Schmidt: A megváltás szolgál 162 "

amikor a termelés már elérte a 6 millió
756.054 tonnát, de az egész termelés értéke
alig tett ki 2 milliárd 770 millió leit. 1936-ban
már 8.703.497 tonna volt Románia petróleum-
termelése, amelyet főként az olaszok abesszi-
niai hadjárata által megnövekedett szükséglet
növelt meg, minek következtében jobb árat is
lehetett elérni. A nyers kőolaj ára 586 leire
ment fel tonnánként és az egész évi termelés
értéke meghaladta az 5 milliárd leit. Azóta a
termelésben, az ismert tartalékok és az üzem-
ben lévő források kimerülése következtében
visszafejlődést mutat.

MEGALLOTT A KŐSZÉN- TERMELÉS EMELEKEDÉSE

A ritkuló petróleum helyét részben a ter-
mészetes földgáz kezdi elfoglalni, amelynek a
termelése, helyesebben a fogyasztása az 1921.
évi 90 millió köbméterről, 14 millió lei érték-
ben, 15 év alatt több, mint 204 millió köb-
méterre emelkedett 118 millió értékben. Ez-
alatt a 15 év alatt a földgáz árák nagyon vál-
toztak. Az 1921. évi 17 banról felemelték köb-
méterenként 50, sőt 60 banira is. Két évvel ez-
előtt egy köbméter földgáz átlagos ára 58 bani
volt. Az erdélyi ipar igen jelentős része ma
nagyreszt földgázot használ hajtóerőként.

A petróleum másik versenytársa a kőszén,
amely előtt Romániában csak ezentul fog meg-
nyitni igazán a fejlődés útja, miután az ország
erdőállományának kímélése érdekében lehe-
tőség szerint ki akarják kapcsolni a fával való
tüzelést. A kőszéntermelés, amely több ezer
munkást foglalkoztat ma is, 1921-ben egymil-
lió 804.687 tonnát tett ki 929 millió lei érték-
ben. A gazdasági válságig, vagyis 1921-ig a
széntermelés állandóan emelkedett és elérte a
három milliárd 46.027 tonnát 2556 millió lei ér-
tékben, annak ellenére, hogy a kőszén ára
időközben 971 leiről 839 leire ment vissza. A
krízis óta a kőszéntermelés megint felfelé ivel
ugyan, de a régi színvonalat a mai napig sem
tudta visszanyerni. Az évi termelés kisebb-
nagyobb eltéréssel, átlag két millió tonna körül
mozog, az értéke pedig 2200 millió lei körül.

Csökkenet búzakivitelünk

Bucurestiből jelentik: A nemzeti kiviteli
intézet jelentése szerint búzakivitelünk ez év
augusztusban kevesebb volt a tavalyinál,
amennyiben a múlt év augusztusban 112.957
tonna búzát exportáltunk az idei 104.633 ton-
nával szemben. Ezzel szemben augusztus hó-
napban a tengerikivitel emelkedést mutat. A
múlt év augusztusában tengerikivitelünk 165
tonnát, idén pedig 8.673 tonnát tett ki.

Elkészült a január—augusztusi kiviteli te-
vékenységről szóló kimutatás is, amely szin-
tén lényeges visszaesést mutat a búzakivitel
terén, valamint a tengeri kivitelben is. A ten-
gerikivitelnek a csökkenése tudvalevőleg an-
nak tudható be, hogy hosszú ideig tilos volt a
kukorica-export. A fentemlített időszakban a
múlt évben 638.628 tonna búzát vittünk ki.
Tengerikivitelünk a következőképpen alakult:
1937-ben 516.742, míg 1938-ban 104.757 ton-
na.

A gabonaművekből, főzélékfélékből és
olajosmagvakból a fenti időszakban a legtöbb-
bet Németországba exportáltunk (294.943
tonna), közvetlenül utána pedig Csehszlovákia
következett 101 ezer 924 tonnával.

Hatóságilag fogják ellenőrizni a tüzfakere-
kedők detail eladásait. Bucurestiből jelentik: A
fővárosi rendőrségi közegek szigorú utasítást
kaptak annak ellenőrzésére, hogy a tűzifa detail
kereskedők az eladásoknál tényleges súlyban száll-
ítsák le vevőiknek. A fővárosban eszközölt raz-
ziák alkalmával több kereskedőnél állapítottak
meg mérés differenciát és ezeket a kereskedőket
az uzsora-törvény alapján tette felelőssé az illovi
ügyészség. Az ellenőrzési rendszert most az
egész ország területére kiterjesztik.

Szabad foglalkozásnak adómegállapításának
alapja az adózó által beadott adóvallomása. Ko-
lozsvár. Saját tud. Az adózó által benyújtott adó
vallomás képezi az alapját a szabadfoglalkozá-
suk adójának megállapításánál Elutasítható az
adóvallomás az adókövető vagy felebbezési bi-
zottság által oly esetben, ha az adózó vallomását
a bizottság nem tekintti őszintének, azonban ilyen
esetben az elutasítás indokait pontosan fel kell
tüntetnie. A bizottságnak adatokkal kell igazolni
az adózó által benyújtott vallomást nem őszinte
voltát és azt, hogy a jövedelme nagyobb, mint
amennyit feltüntetett. Abban az esetben, ha a
bizottság adatokkal nem tudja alátámasztani
ezen feltevését, következtetés útján is kirohhatja
az adót. De ilyen esetekben tekintetbe kell venni
az adózó életmódját. Az adózó szociális helyzeté-
re és foglalkozására való hivatkozás nem indokol-
ja a beadott adóvallomás elutasítását. Curtea de
apel Bucuresti Sect. V. Dec. fiscal 140—1938.

Árcéhicetéseik

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó
új gumikerekű go-
yos csapágyas kordé.
Nagyvárad, Str. Delav-
rancea 16. Bognár.

Vásárhelyi hegyen
közvetlen Nagyvárad
közelében eladó 7 hold
prima szőlő teljes fel-
szereléssel, megfelelő
lakóházzal, cement bor-
názzal és pincével. A
ház üzletnek is kitün-
ően megfelel. Cim:
Nagyvárad, Dr. I. Clor-
das-utca 38. szám.

Finom acél ostorvelek
kaphatók Joo Lajos ü-
szer üzletében, Nagy-
várad, Str. Tache Jo-
nescu 24. szám.

Használt boroshordók
eladók. — Nagyvárad,
Duca-utca 9. sz. alatt.
Félvilágosítással szol-
gál a házfelügyelő.

Lakás

szavanként 3 lei

4 szobás,
földszintes, modern la-
kás november 1-re ki-
adó Nagyvárad, Bulev.
Regele Ferdinand 41.

Kétszobás
kerti modern lakás no-
vember 1-re kiadó. —
Nagyvárad, Delavran-
cea-utca 10. szám.

Négyszobás
modern tiszta lakás
november 1-re kiadó.
Nagyvárad, Bratianu-
utca 27. szám.

Modern
magánház, 2 szobás, el-
adó. Nagyvárad, Str. N.
Balcescu 23-a.

Két szobás
teljes komfortos lakás
november 1-re kiadó
Nagyvárad, Str. Si-
meon Stefan 11

Háromszobás
fürdőszobás utcai lakás
mellékhelyiségekkel no-
vemberre kiadó. Nagy-
várad, Parcél Alba-Iu-
lia 2. Poliklinikával
szemben.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Mindenes leány
azonnalra felvétetik. —
Nagyvárad, Take Jo-
nescu-utca 41-a. kapu-
val szemben.

Szobaleányt
keres azonnalra jó bi-
zonyítvánnyal. Nagy-
várad, Str. Ciorogariu
30. szám.

Lapelárusítók
utcai árúitására,
MAGAS SZAZA-
LEKKAL, azonnal
felvétetnek. Jelent-
kezések a kiadóban

PUHA CSMOT
állandóan vesz a Szent
László-nyomda r. t.,
Oradea.

Szakácsnő

kerestetik vidékre idő-
sebb házaspárhoz. —
Előnyben részesül, ki
baromfihoz tejkészítés-
hez ért. Jelentkezni:
Nagyvárad, Str. Nico-
lae Jiga 47. Rimanóczy

Ügyes mindenesláány
azonnal felvétetik. —
Nagyvárad, Str. Pas-
teur 45. szám.

Perfekte

Kinderpflegerin zum
einerhalbjährigen Kin-
de gesucht, Nagyvárad,
Blv. Regele Ferdinand
No. 21.

Allást kezes

szavanként 1 lei

Középkorú urinő
házvezetőnek menne vi-
désre is. Nagyvárad,
Str. Vasile Conta 22-a.

Hülönfélé

szavanként 3 lei

Iskolás gyermeket
teljes ellátásra felve-
szek. Nagyvárad, Str.
Porombului 11.

LEGUJABB

A szudétavidék német megszállása befejezés előtt

Akadályok voltak a második övezetben. — Az Altvater hegység modern erőit a csehek nem tudták elpusztítani

Berlinből jelentik: Csütörtökön reggel, a müncheni egyezmény értelmében, megkezdődött a negyedik övezet megszállása is. A déli órákig talán már be is fejeződött a szudéta vidék teljes megszállása.

Most került nyilvánosságra, hogy a második övezet megszállása nem ment minden zökkenő nélkül, mert több helyről a csehek nem vonultak ki pontosan. A csapatok késlekedésének az az oka, hogy Reichenbergből a cseh területek felé vezető úton a csapatok összehúzódtak és nehezíti elvonulásukat a benzinházi miatt vesztelő hosszú ágyúsorok és harcikosok mozdulatlansága is. A negyedik övből is csak a hajnali órákban vonultak ki a csehek és így már nem volt idejük arra, hogy a kétezer méter magas Altvater hegység modern erőit elpusztítsák. Sok helyről panasz érkezik, hogy a tisztok elhagyták legénységüket és az élelmezés nélkül maradt csapatok szabadon garázdálkodnak.

Benes lemondása a francia sajtóban. — Csehszlovákia kilép a Népszövetségből

Párizsból jelentik: Benes lemondása mély hatást gyakorolt a francia közvéleményre. A lapok elismeréssel adóznak Benes államférfini tulajdonságainak. A csehbarát sajtó hangoztatja, hogy Benes lemondása Franciaország számára óriási veszteséget jelent. A mérsékelt és jobboldali lapok viszont rámutatnak arra, hogy Benes 1919 óta súlyos politikai hibákat követett el. A *Petit Parisien* szerint Benes tragédiája az, hogy tetteit nem tudta összhangba hozni elveivel. Csehszlovákia ma Benes tévedéseire lakol.

Londonból jelentik: Beavatott politikai kör-

rökben az a hír terjedt el, hogy Csehszlovákia Benes lemondása után előbb-utóbb bejelenti a Népszövetségből való kilépését. Ugyanezekben a körökben nem tartják kizártnak, hogy Csehszlovákiával egyidőben Lengyelország is otthagya a Népszövetséget.

A lengyelek újabb panaszai a cseh kormány ellen

Varsóból jelentik: A Lengyel Távirati Iroda jelentése szerint a cseh kormány nem tartja be a lengyel kisebbségekkel szemben vállalt kötelezettségeit. A cseh hadseregben szolgáló lengyeleket még mindig nem szerelték le és a lengyel nemzetiségű politikai foglyokat nem bocsátották szabadon. Csaknem valamennyi politikai fogoly szabadonbocsátásáról egyenként kell tárgyalni a lengyel konzulátusi hatóságoknak.

Franciaországban egyre jobban sürgetik a parlament föloszlatását és az új választásokat

A Népfront többé nem tud kormányképes többséget biztosítani. A külpolitikai félhivatalos „Temps” a belpolitikai és külpolitikai átalakítások szükségéről irt cikket

Párizsból jelentik: Politikai körökben egyre nagyobb tért hódít a házfelosztás gondolata. A kamara keddi ülése beigazolta, hogy a népare-

vonal partjai nem alkotnak kormányképes többséget. Csehszlovákia feldarabolásával a népfront is gyógyíthatatlan sebet kapott.

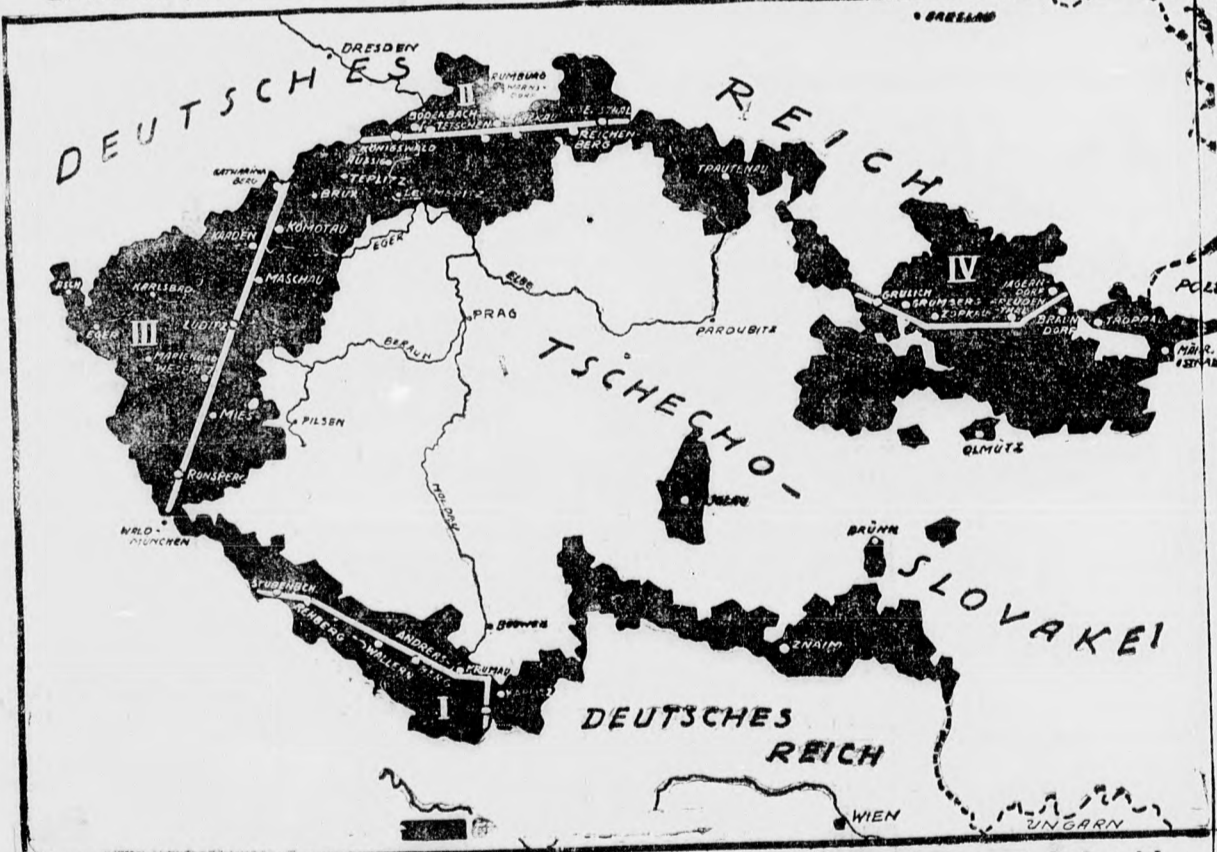
A „Temps” megállapítja, hogy képtelen belpolitikai helyzet keletkezett, amennyiben a Daladier-kormány a népfront kormányra támaszkodik.

— A kormányválságot — írja a lap — csak az ellenzék háritotta el, amely a döntő pillanatban zárt sorokban vonult fel Daladier mögött. Ezek után új választások válnak szükségessé. Ez az egyetlen út, amely kivethet a jelenlegi zsákutcából. Félő, hogy a kormány csak túlkészen szánja majd el magát erre a lépésre. Meg kell haladéktalanul szavaztatni a választótörvény reformját és új választást kell elrendelni. Ellenkező esetben az ország még mélyebb hinárba jut, vagy pedig parancsuralom következik. Franciaország sem egyiket, sem másikat nem óhajtja.

Daladier külpolitikai beszédével foglalkozva a „Temps” azt írja, hogy a diplomáciában új vonalvezetésre van szükség. A lap nagy kiábrándulással ír a Népszövetségről és a nemzetközi egyezmények csődjéről.

— Annyi bizonyos — írja — hogy új helyzet előtt állunk és ismerni kell új kötelezettségeinket és új lehetőségeinket. Ez azonban nem jelenti azt, hogy régi barátainkat teljesen ujjakkal cseréljük fel, csak arról lehet szó, hogy régi és ki-próbált barátaink mellett új kapcsolatokat keressünk, vagy felelevenítjük már fennálló kapcsolatainkat.

Az „Excelsior” szintén megállapítja, hogy a körülmények kényesítő ereje Párizst és Londont egyaránt külpolitikai érték-revizíóra kötelezi. A francia-angol szövetségre az európai egyensúly fenntartása érdekében ma nagyobb szükség van, mint valaha, de ez a szövetség egymagában nem elég. A francia-angol tengelynek óvatosan és fokozatosan együttműködésre kell lépnie a német-olasz tengellyel.

A csehszlovákiai szudétavidék térképe. A fekete foltokon számozott részek azokat a helyeket jelölik, amelyekre a németek bevonultak. Az I. sz. körzetre október 1. és 2-án, a II. sz. területre 2-án és 3-án, a harmadik számú területre 3., 4. és 5-én és végül a negyedik számú területre október 6. és 7-én vonultak be a német csapatok